

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) v sprejema upravnistvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedele in praznikov, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 170.

V Ljubljani, v soboto 27. julija 1895.

Letnik XXIII.

Plener in Unger.

Dva velmoža nemško-liberalne stranke sta se nedavno oglašila, Plener v Hebu in Unger v gosposki zbornici, a nju glas je bil izraz velike disharmonije, ki vlada v nemško-liberalni stranki.

Nekdanji samodržec nemške levice je v Hebu očital nemškemu liberalcem, da niso umevali zadnji čas političnega položaja in da niso bili pristopni taktiki, po kateri bi se bilo mogoče nemški levici vzdržati še na površju. Na vsa usta je naznanil svetu, da celjsko vprašanje tudi po mnenju nemških liberalcev ni tako važno, kakor se je razkričevalo po nemško-narodnih in zadnji čas po židovsko-liberalnih listih. Seveda se je Plener s tem zameril židovskim liberalcem in zato udriha po njem večrajšnja „N. Fr. Pr.“ z vso silo. „Nemški narod“, pravi omenjeni list, „si je vzlet tega genija (Plenerja) vse drugače predstavljal. Ni namreč mislil, da se mu bodo že po prvem ponesrečenem poskusu, doseči solnčno visokost, razdrobile peroti ter da bo obsedel na uradni mizi najvišjega računskega dvora.“

Bolj poniževalno bi pač liberalni listi ne mogli pisati o svojih političnih nasprotnikih. Vidi se, kako nehvaležni so židovski liberalci in kako najedenkrat pobijajo s kolom moža, katerega so prej desetletja kovali v zvezde, ako jim v vsem ne gode po njih taktu. In vendar bi ne smeli pozabiti ti židovski kramarji, da jih je Plener, ko so poprej skozi trinajst let jedli v bridkosti neslan kruh opozicije, zopet pripeljal k polnim državnim jaslom ter jim ondi odprl v poljubno porabo obilno nagromadene zaklade.

Med politične mrliča so zapisali sedaj židovski liberalci Plenerja, kateremu so še nedavno laskali, a se takoj sprijaznili z njegovo politično smrtjo, ker so sprevideli, da jim v novi službi ne more več ničesar koristiti.

Drugi velmož Unger pa je v gosposki zbornici gledé celjskega vprašanja govoril vse drugače, kakor Plener. Levica gosposke zbornice se je gledé te stvari tudi ponižala ter se uvrstila mej nemško-narodne poulične kričarje ter brez razsodnosti izjavila, da ni zadovoljna z rešitvijo celjskega vprašanja, kakor je bilo sklenjeno v državnem zboru. Unger je dejal, da on in njegova stranka ne more razumeti, zakaj bi ta slovenski gimnazij moral biti ravno v Celju, ki je nemška posest, in kjer se ga Nemci branijo z vsemi silami. Pač bi moral tak slaven mož in jurist, kakor je Unger, tudi vedeti, da v kaki vasi ni mogoče nastanjati gimnazija, ker ni učenci ni učitelji ne bi mogli dobiti stanovanja in se tudi za druge potrebščine ne bi moglo poskrbeti.

Nadalje se je centralist Unger spodtikal nad tem, da se pri celjskem vprašanju ni oziralo na mnenje deželnega zbora štajerskega. Čudni ljudje so ti nemški liberalci! Tudi če so še tako premeteni, kakor jurist Unger, vendar logike nobene ne poznajo in so tako zaslepljeni ter menijo, da bodo nanjo tudi drugi pozabili.

Najbolj smešno pa je, kar je Unger govoril glede državnih koristij, ki bodo baje trpele vsled ustanovitve celjske gimnazije. Narodni mir na Štajerskem, zatrjeval je Unger, je vsled tega sedaj zopet nemogoče!! Jasno je iz tega, kaki pojmi o narodnem miru v Avstriji vladajo tudi v vrstah članov gosposke zbornice. Unger pozabi, da tretjina štajerskih prebivalcev, ki so Slovenci, nima nobenega člana v deželnem šolskem svetu, nobenega zastopnika v deželnem odboru in vendar se mu vse to samo po sebi umevno dozdeva. Tacega miru si žele centralisti in ustavoverci, miru ki vlada na grobji. Za tak mir se seveda ne navdušujejo več avstrijski narodi, ampak hote imeti mir, v katerem se vesele svojih pravic in kjer jednakopravni tekmujejo mej seboj v blagor svoj kakor tudi nič manj v blagor cele države.

Značilno je za naše politične razmere, da imajo židovsko-liberalni listi še vedno neomejeno moč v Avstriji, ki se čuti tudi v gosposki zbornici, ki bi morala vendar nepristopna biti političnim strastem in krivičnemu strankarstvu. Zato se pa tudi ne smemo varati o sedanjem političnem položaju ter se vdajati kakemu optimizmu, češ nemški liberalizem je sedaj v Avstriji pokopan. Treba bo namreč še trdih bojov in vsestranskega čiščenja antiliberalnih strank, preden se bode moglo opravičeno trditi, da so v Avstriji židovskemu liberalizmu razdrobljene peroti. Ne smemo namreč pozabiti, da so te peroti zlate, in da je ta kovina silno trda, da jo ni kar tako z lahko razsuti v prah.

Plener je šel, Unger je ostal, vendar sta lahko prepričana, da stvar, za katero sta delovala, ni pravična, zato jo je prvi ostavil, ker mu je tako kazalo, a drugi je zanjo govoril; ker mu je tudi tako kazalo.

Deželni zbor kranjski.

(Dalje.)

V prisilni delalnici treba bode mnogo popravil. Vodstvo nasvetuje, da se ob enem premesti kuhinja in da morata stražni nadzornik in učitelj v zavodu stanovati. Premeščenje kuhinje bode stalo 3500 gld., naprava obeh stanovanj pa 3000 gld., skupaj 6500 gld. Delo se izvršuje v lastni režiji.

Posebno hudo razsajal je potres v deželnem muzeji „Rudolfinum“, in vendar k sreči škoda pri zbirkah ni tako visoka, kakor se je bilo prvotno bati. Od predzgodovinskih pepelnice razdrobilo se jih je 44, izmej teh jih je prej ko ne 30 popolnem uničenih, dočim se bodo ostale dale še skupaj postaviti. Vrednost razdrobljenih pepelnice vpisana je v inventaru z 79 gld. 35 kr. Od rimskih posod bilo jih je 75 poškodovanih, provzročena škoda znaša tukaj približno 60 gld. Majolik je bilo 51 razdrobljenih, mej temi pa se jih je 49 že zopet popravilo, da se lahko razpostavijo. Pri porcelanastih rečeh in

LISTEK.

† Janez Šega.

(Črtica prijatelju v spomin.)

Na dvojen način se poslavljajo zemljani od sveta. Nekateri šumno, drugi mirno. Prvim svirajo žalni glasovi, z vencij jih osipajo na mrtvaškem odru, na tisoče ljudstva jih spremlja na mirodvor, z žalnimi besedami se poslavljajo od njih prijatelji pri odprti rakvi, nebrojno solzá se za njimi potoči, glasni vzdihji jim rahljajo prst na gomili... Drugi pa se ločijo od nas tako tiho, da komaj vemo, kdaj so preminuli, kako so ugasnili in kje počivajo. In vendar jih je roka ljubezni in prijateljstva začrtala globoko v naša srca! — — —

Tem prištevam ime, ki je postavljeno na čelo tej črtici. Onim, ki so ga poznali, onim na ljubo, ki so se z njim šolali in z njim sodelovali v vinarstvu Gospodovem, bodite zapisane te vrstice.

V solnčni Vipavi je zagledal luč belega dneva Janez Šega, dne 24. junija l. 1854, kot sin sodnijskega pristava. Prve mladostne dni je preživel na raznih krajih naše domovine, kjer je služboval njegov

oče. Kasneje se je nekako ustanovil v Kranju, kamor je hodil na počitnice k starišem za gimnazijskih let. Po dovršeni osmi šoli je krenil na Dunaj, misleč, da se posveti po vzgledu očetovom pravoslovnim študijam. A velikomestno življenje in pravoslovje tihemu, krotkemu mladeniču ni ugajalo. Pripovedoval mi je večkrat, kako je hodil zamišljen po dunajskih ulicah in iskal miru, katerega je našel še-le v tistem zavetju celovškega semenišča. Ostal je ondi dve leti in bil je pripravljen ostati na Koroškem, da ga niso pregovarjali domači, naj pride v Ljubljano. Želji očetovi se uda in tretje pa četrto leto bogoslovja je dovršil v Ljubljani. Osrednja avgusta bode petnajst let, kar je zapel novo mašo v mestni farni cerkvi Kranjski. Služboval je kot duhovnik v Radečah pri Zidanem Mostu, v Kostanjevici, v Vodichah in v kaznilnici Begunjski. Odtod pa se je preselil kot župnik Podlipo, kjer je dozorel za smrt.

Sodimo, da si je nakopal kal bolezni za svojega delovanja v Kostanjevici. Zvesto je opravljal vse posle za ostarelega župnika, ki mu je bil na toliki požrtvovalnosti prav hvaležen. Ali za Šego je bilo tako naporno delovanje le prehudo. Govoril je pri službi božji dalje časa po trikrat na praznik, biniral je in ob enem opravljal vso šolo, vsa pota do bolnikov

in še farne pisarije. To je bilo preveč za ne posebno trdnega duhovnika. Toda, ko se je preselil v Vodice si je zopet opomogel, dasi je vedno čutil kaj vsapniku ali v pljučih. Služba v kaznilnici mu ni ugajala, zato se je s posebnim veseljem premestil v tiho Podlipo, kjer je menil, da se mu zdravje zopet porrne. A človek obrača, Bog obrne.

Polagoma se ga je lotila jetika; službi, dasi ni bila težka, ni bil več kos, domači so ga zvalili v Gradec, kjer je pri usmiljenih bratih našel prijazno pribežališče. Ko sem ga obiskal pred štirinajstimi dnevi, pripovedoval mi je z veseljem, kako se čuti srečnega, da ga je poklical Bog v tako usmiljen zavod. Bratje so mu stregli s posebno ljubeznivostjo, domači so ga obiskovali vsaki dan, moči pa so mu pešale bolj in bolj. Ko sem se poslavljaj od njega, dne 9. t. m. na jutro, vedel sem dobro, da to telo njegovo ni več sposobno za nadaljno življenje: poslovala sva se za vedno...

Dne 23. t. m. ob 1/4. uri popoldne je mirno v Gospodu zaspal.

Pokojnik na svetu ni žival Bog vé kakošnih blaginj. Rojenice niso rajale ob njegovi zibelki. Zgodaj mu je bilo odvzeto ljubeče materino srce, za svojega šolanja je bil z večine navezan na lastno

steklenem blagu bilo je poškodovanih 61 komadov ter se škoda sme ceniti približno na 300 glđ. Tudi druge zbirke so bile bolj ali manj poškodovane, vendar pa je upati, da se bodo pokvarjene reči dale zopet popraviti tako, da bodo za rabo. V tem oziru naročilo se je muzejskemu vodstvu, kar je bilo treba.

V nastopnem je izračunjeno, kako se po potresu provzročeni stroški, ki jih bode pokriti tekočega leta, bodisi za že ukrenjene naredbe in poprave, bodisi za one, ki jih bode šele ukreniti, razdele na posamezne zaklade.

I. Deželni zaklad.

1.) Zavarovalna dela v dvorci	800 glđ. — kr.
2.) " " v deželni hiši	3000 " — "
3.) " " v Pogačnikovi hiši	500 " — "
4.) poprave v deželni hiši	28000 " — "
5.) poprave v deželnoobrabski vojašnici	450 " — "
6.) mestni občini Ljubljanski za napravo barak	10000 " — "
7.) selitev deželnih uradov	200 " — "
8.) doklade uradnikom, slugam in pomočnim uradnikom do konca julija t. l.	1836 " 76 "
9.) plača stavbinskemu adjunktju za štiri mesece	350 " — "
skupaj	45136 glđ. 76 kr.

II. Bolniški zaklad.

1.) Zavarov. dela pri stari bolnici	450 glđ. — kr.
2.) zavarovalna dela in poprave na Studencu	4200 " — "
3.) voznina za barake	3092 " 82 "
4.) stroški povodom postavljanja šotorov, selitev v bolnico za silo in nazaj na bolnični vrt ter postavljanje šotorov, dovažanje vode v bolnico za silo itd.	2360 " — "
5.) zgradba 2 barak na Studencu	5000 " — "
6.) zgradba barake za infekcijske bolezni	950 " — "
7.) doklade uradnikom, slugam in pomočnim uradnikom do konca julija t. l.	782 " 50 "
skupaj	16835 glđ. 32 kr.

III. Gledališki zaklad.

1.) Zavarovalna dela in poprave v gledališču	7000 glđ. — kr.
2.) zavarovalna dela v redutnem poslopju	1500 " — "
3.) zavarovalna dela v obeh redutnih hišah	1700 " — "
4.) doklade za vratarja in ponočnega čuvaja v gledališču	49 " — "
5.) doklade pijonirjem, ki so gledališče podprli	39 " 71 "
skupaj	10288 glđ. 71 kr.

IV. Muzejski zaklad.

1.) Zavarovalna dela in poprave v muzeju	9000 glđ. — kr.
2.) doklade za v muzeju nameščeno osebje do konca julija	94 " 76 "
Odnos	9094 glđ. 76 kr.

pomoč. Dasi bi bil morda več podpore dobil od doma, vendar je živel skromno kar le možno, samo da ni bilo treba trkati za pomoč. To je vzrok, da je bil že kot dijak nekako samostojen. Svoj duhovski stan je pristržno ljubil, videlo se mu je, da je zadovoljen z njim popolnoma: zato pa je kazal v družbi svojih sošolcev in prijateljev neko šegavost, ki ga je prikupila vsem, ki so ga poznali. Zvesto je vršil duhovske posle, nikdar ga ni premagala nevolja: če je le mogel je postregel svojim predstojnikom. Zato je tudi povsod ostal v blagem spominu. Duhovni sobratje so ga čislali in oveselili so se, kadarkoli jih je obiskal, kajti vselej je vedel svoje krotke besede posoliti z nedolžno šalo. Prijateljstvo je posebno čislal. Če je le mogel, nas je, dosepeši v mesto, obiskal. In če ni utegnil, opráščal se je za to pismeno.

V boleznih je mnogo trpel, a ni tožil; še ko sva se zadnjič videla pred štirinajstimi dnevi, mi je po stari navadi zasolil kako šegavo. Umreti se ni bal, ves udan je bil v božjo voljo.

Prijatelji! Nismo ga mogli spremiti na mirodvor, spremljajmo ga s svojimi molitvami v nebesa! Bil je vzoren duhovnik, veren prijatelj, blag človek. Svetila mu večna luč! Dr. A. Karlin.

Prenos 9094 glđ. 76 kr.

3.) doklade pijonirjem, ki so muzej podprli	39 " 71 "
skupaj	9134 glđ. 47 kr.

V. Zaklad prisilne delavnice.

1.) Zavarovalna dela in poprave v prisilni delavnici	6000 glđ. — kr.
2.) doklade uradnikom in paznikom do konca julija t. l.	859 " 27 "
skupaj	6859 glđ. 27 kr.

VI. Normalnošolski zaklad.

Doklade učiteljem v ljubljanskem in v drugih okrajih, kjer je bil potres 2432 glđ. 68 kr.

Skupni stroški znašajo torej 90.687 glđ. 21 kr.; ta znesek pa še nikakor ne reprezentuje tiste svote, za katere pokritje bode tekočega leta ravno vsled potresa treba skrbeti. Kajti nikakor se ne sme prezreti, da bode pri dokladah na neposredne davke z državnimi dokladami vred nasproti proračunjenim postavkam odpadla izdatna svota. Ta odpadek se danes vsekako še ne more natanko izračuniti, približno pa se sme vzeti v Ljubljani z najmanj 50.000 glđ. in na deželi z 10.000 glđ. V Ljubljani znaša namreč hišnonajemninski davek 208.177 glđ., za 1895. leto predpisane deželne prikade pa 79.107 goldinarjev. Ker pa so hiše v Ljubljani večinoma hudo poškodovane, se sme pričakovati, da se bode hišnonajemninski davek za zadnja tri četrtletja v smislu zakona z dne 23. junija 1895, drž. zak. št. 88, v prav obširni meri odpisal, torej odpadek v znesku 50.000 glđ. ni previsoko vzet. Pa tudi na deželi je razdejanje jako veliko, in če se uvažuje, da najbije prizadeti okraj: Ljubljanska okolica, Vrhnika, Škofja Loka, Kranj, Kamnik in Brdo plačujejo hišnorazrednega in hišnonajemninskega davka vsega skupaj 63.425 glđ., utegnil bi znesek 10.000 glđ., ki bo odpadel pri deželnih dokladah, biti preje prenizek kot previsok.

Svota, ki jo bode treba pokriti, je torej nastopna:

1.) Stroški za različne odredbe in naprave vsled potresa	90.687 glđ. 21 kr.
2.) odpadek doklad na neposredne davke	60 000 " — "
3.) stroški za že omenjeno premeščenje kuhinje v prisilni delavnici in naprava stanovanj za stražnega nadzornika in za učitelja	6.500 " — "
skupaj	157.187 glđ. 21 kr.

ali pa, če se vzame v poštev, da bode nastalo še marsikaj nenadnih stroškov, okroglo 160.000 glđ.

Kar se tiče načina glede dobave navedene svote, je deželni odbor mnenja, da bi se to dalo zgoditi z najetjem kvečjemu s 4½% obrestnega posojila pri kakem javnem denarnem zavodu. Ta kreditna operacija pa je, kar je naravno, v tesni zvezi z vprašanjem, ali je zgraditi nov dvorec in eventualno, kako naj se pridobé za to potrebna denarna sredstva. Način, kako naj bi se povračevalo posojilo, katero bode najeto že tekočega leta, določiti bi se dal torej šele takrat, ko bode rešeno tudi gorenje vprašanje, in zaradi tega deželni odbor v tem oziru ne stavi nikakega konkretnega predloga.

Zdaj preostaja razmotrivati le še vprašanje gledé pridobitve deželnozborske dvorane in definitivne nastanitve deželnih uradov.

Po komisijski preiskavi dvorca in po izjavi deželnega stavbinskega urada deželni odbor ni v stanu nasvetovati poprave tega poslopja, ker bi bili dotični stroški v ožgled obširnemu prezidavanju in popravljanju vsakakor jako ogromni, ker bi pri vsem tem ne bilo mogoče niti pridobiti primernih sob, niti odpomoči že sedanjemu pomanjkanju prostorov. Z ozirom na te okoliščine je moral deželni odbor pretresovati vprašanje, bi-li za definitivno nastanitev deželnih uradov in za stanovanje deželnega glavarja ne bilo pripravno kako drugo deželno poslopje, pri čemer pa bi se bilo ozirati na to, da se morajo tudi za zborovanje visokega deželnega zbora preskrbeti primerni prostori, ker se ne more priporočati, da bi se v to svrhu zopet popravila močno poškodovana in že sedaj ne povsem primerna redutna dvorana.

Pri tem pa se je edino le deželna hiša mogla jemati v poštev, ker je bila poraba redutnega poslopja z obema tik stoječima hišama v Florijanskih ulicah za omenjeno svrhu zaradi njihove notranje stavbinske razdelitve že naprej izključena.

Toda tudi deželna hiša bi nameravanemu smotru celo za ta slučaj ne zadostovala, če bi prevzeli tudi

Pogačnikovo hišo. Deželna hiša obstoji namreč iz dveh delov, ki sta bila postavljena v različnih stavbinskih dobah. Starejša stavba v Gosposkih in Salendrovih ulicah, ki je še iz 15. stoletja, se ne da več ohraniti po izvidu zvedencev; novejši del, ki leži proti Turjaškemu trgu, pa ni še toliko slab, da bi ga bilo treba podreti; vendar so njegove stavbinske razmere glede na posamezne etaže v njem zelo neugodne. Kajti poslopje ima vsled napol monumentalne zidave le eno samo glavno etažo, namreč prvo nadstropje; pritličje in drugo nadstropje pa sta jako neumerjeni in stisnjeni, tako da bi ne bilo mogoče prizidati kakega novega trakta temu poslopju. Poslopje, v katero naj se spravijo uradi, mora biti svetlobno — to je pogoj, katerega ni prezirati že zaradi natančnega, brezgrajnega uradovanja ne. Taka pa je deželna hiša samo na ozkem traktu, kateri gleda proti Turjaškemu trgu, dočim ležita prostorni trakt v Gosposkih ulicah in trakt v Salendrovih ulicah, katerima nasproti steje visoke hiše, z ozirom na ozke, komaj 5 do 6 metrov široke ulice jako neugodno. Toda tudi ravnoležne razmere niso nikakor ugodne; a ne glede na vse druge nedostatke, ki bi ovirali praktično izvršitev te namere, bi ne bilo priporočati tukaj napraviti deželne zbornice že zaradi tega, ker bi tesne ulice zelo obteževale dovoz do nje. Naposled ni zamolčati pomisleka, da bi bilo v deželni hiši s Pogačnikovo vred komaj zadosti prostora za količjak primerno namestitev uradov, deželne zbornice in stanovanja za deželnega glavarja.

Na podstavi tega razmotrovanja je deželni odbor prevedel, da je razpravljano vprašanje mogoče rešiti namenu primerno jedino le, če se zgradi na mestu sedanjega dvorca nov dvorec. Seveda bi se bilo, kolikor najbolj mogoče, ozirati na gmotno stanje deželno in zidati novo poslopje kar najvarčneje in brez vsakeršnega potratnega nakita ter izposlovati od visoke vlade primerno vsoto kot brezobrestno posojilo. Vsled tega je deželni odbor sklenil, nasvetovati visokemu zboru, naj se podere sedanji dvorec in sezida na njega mestu nov. Dal je tudi po svojih odredbah sestaviti stavbinski načrt, da je mogoče potrebne stroške vsaj približno preračunati.

Vsa površina dá, če se razdeli v tri etaže, okroglo 1700 m² zazidane površine. Kot jednotno ceno za 1 m² zazidane površine je pri tem stavbinskem načrtu postaviti 210 glđ., kajti stavba bode od vseh strani stala prosto in bode zategadelj tudi po vseh straneh imela fasade. Zaradi tega se lahko približnih stroškov za to novo stavbo proračuni 370.000 glđ.

Nastalo je tudi vprašanje, bi li ne bilo dobro gradnji novega dvorca dokupiti tudi sosednji hiši v Gosposkih ulicah št. 4 in 6. Prezgodaj bi bilo, že zdaj razpravljati to vprašanje, ko ni še gotov niti projekt, niti niso proračunjeni stroški za novo stavbo. Omenjeno bodi le, da po proračunu deželnega stavbinskega urada ni brezpogojno potrebno, dokupiti omenjenih hiš za zgradnjo novega dvorca.

Ako bi visoki zbor odobril nasvet deželnega odbora, bi bilo pametno prodati redutno poslopje in sosednji hiši v Florijanskih ulicah in eventualno tudi Pogačnikovo hišo v Salendrovih ulicah, pridržati bi pa bilo glede na nje zgodovinski pomen za deželo še nadalje deželno hišo, katero treba začasno namestitev deželnih uradov že tako deloma takoj popraviti. Porabila bi se lahko za nastanitev poveljstva deželne žandarmerije, za katere stanovišče mora dežela od leta do leta plačevati višjo najemnino. Eventualno bi dobila v hiši prostora tudi c. kr. kmetijska družba za Kranjsko. Deželni odbor si pa pridržuje, visokemu zboru primerne nasvete v tem oziru staviti v prihodnji sesiji, seveda, ako se sklene gradnja novega dvorca.

Na podstavi le teh razprav predlaga deželni odbor:

Visoki deželni zbor blagovoli skleniti:

1.) Ukrepi in naredbe, katere je storil deželni odbor po predloženem poročilu, kakor: zavarovanja in poprave deželnih poslopj, preložitve kuhinje v prisilni delavnici in priprava stanovanj za tamošnjega stražnega nadzornika in za učitelja, podelitev doklad deželnim uradnikom, slugam in paznikom ter tudi ljudskim učiteljem po okrajih, katere je prizadel potres, slednjič dovolitev prispevka 10.000 glđ. za napravo barak v Ljubljani, se posledobno odobrujejo.

2.) Deželni odbor se pooblašča, da sme v pokritje stroškov za ukrepe in naredbe, navedene pod 1, ter tudi v pokritje odpadka dohodkov iz doklad na neposredne davke leta 1895 najeti posojilo, ka-

tero bi znašalo največ 160.000 gld. in od katerega bi bilo plačevati največ po $4\frac{1}{2}\%$.

3.) Deželnemu odboru se naroča, da predloži v prihodnjem zborovanju deželnega zbora načrte in proračune za stavbo novega dvorca in stavi ob tisti priliki tudi nasvete zaradi prodaje redutnega poslopja in obeh sosednjih hiš v Florijanskih ulicah, eventualno tudi Pogačnikove hiše v Salendrovih ulicah.

4.) Deželnemu odboru se naroča, da v bodočem zborovanju deželnega zbora stavi primerne nasvete zaradi najetja fundiranega posojila v poplačilo prehodnih deželnih dolgov ter stroškov za nove stavbe in priprave deželnih poslopij.

Ljudsko šolstvo v Istri.

(Govor poslanca Spinčića v drž. zboru dne 11. julija.)

(Konec.)

Da v Istriji tudi manjka zmožnih učiteljev ali učnih močij, in je bil tedaj tudi v tem oziru opravičen predlog budgetnega odseka in zbornice, je razvidno iz nekaterih vzgledov, katere bom navedel.

V letu 1891/92 je bila nastavljena na ljudski šoli z italijanskim in hrvatskim učnim jezikom v Lišanu, v puljskem okraju, učiteljica, ki je jokaje rekla: „Ne morem poučevati, ker otrok ne razumim.“ Na prošnjo je bila premeščena, in takoj je bil nastavljen učitelj, ki ni razumel nobene hrvatske besede, na šoli, koder je tudi hrvatski jezik učni jezik.

To je bilo v šolskem letu 1891/92; se je li potem kaj poskrbelo v tem oziru, ne vem.

V Roču, v koparskem okraju, je že dalje časa nastavljen učitelj, ki ni zmožen za definitivno nameščenje na hrvatskih šolah, akoravno je šola hrvatsko-italijanska. Dalje je tudi italijansko-hrvatska šola v Fontani, v poreškem okraju, koder je bilo neposredno nastavljenih več učiteljev, ki niso razumeli hrvatskega jezika. In tako je še mnogo drugih.

Kake vspehe se more doseči na dobro vravnani šoli s pravim poučnim jezikom, veste gotovo vsi, gospôda moja, iz lastne skušnje. Lepe dokaze imamo za to v Buzetu in Pazinu v Istriji. Po desetletnem boju za hrvatsko šolo so vendar v Buzetu tako dosegli in sedaj je padlo število učencev na prejšnji trirazredni italijanski šoli pod 80, mej tem ko obiskuje hrvatsko šolo okolo okoli 300 otrok. Jednako je tudi v Pazinu.

Kake težave so pri ustanovitvi hrvatske ali slovenske šole, to so skusile v zadnjem času Krkavce in tako tudi Hum, koder so baje čakale šolske oblasti z odlokom o ustanovitvi javne šole tako dolgo, dokler ni prišla Lega nazionale s svojo šolo in mnogi menijo, da so sporazumljene šolske oblasti ali vsaj nekateri njenih članov z Lega nazionale v Istriji.

Kako postopajo šolske oblasti nasproti učiteljem, hočem pokazati v dveh vzgledih. Nadučitelj v Lovranu je tožil nekoga radi razžaljenja časti, kateri ga je obdolžil, da je pri nekih volitvah kupil glasove. On je tožbo umaknil, ker je imel zatoženec dovolj priča za obrekovanje nadučitelja. Vsled te in drugih zadev se je uvedla proti nadučitelju disciplinarna preiskava, in okrajna šolska oblast je predlagala, gotovo ne brez vzroka, da se premesti. Dolgo časa je odlašal deželni šolski svet rešitev tega predloga. Med tem pa so prišli v šoli tudi na druge nepravilnosti; tako se je mej drugim dokazalo, da so učenci med poukom tega nadučitelja prepisavali sovrane in zabavljive pesmi.

Deželna šolska oblast, katere je to zadevo še le vsled pritožbe naznanila naučnemu ministerstvu, pa vendar ni premestila nadučitelja na kako drugo šolo, ampak dobil je še celó priznanje od deželnega odbora, kakoršnjega, menim, še ni dobil nobeden učitelj na deželi, bil je namreč imenovan članom okrajnega šolskega sveta v Voloski. (Čujte!) Tak nadučitelj torej, ki ne zna redno voditi svoje šole, ki se vede strogo agitatorično, se ne le ne kaznuje, ampak je še celó odlikovan, in naj sedaj presoja druge učitelje, svoje kolege! Ta nadučitelj se imenuje — povedal bodem tudi njegovo ime — Viljem Grossmann. Neki drugi učitelj, Julij Miran po imenu, je služboval v istem kraju na hrvatskem oddelku. Ta je bil premeščen letos sredi semestra v Lovrano, ne da bi se bila vršila kaka preiskava zoper njega, ne da bi bil sploh kaj zakrivil, skoro gotovo samo vsled tega, da ne bi vedel, kaj bo počel nadučitelj pri bližnjih volitvah. (Čujte!) Miran ni imel nikake druge napake, kakor da ni zatajil svoje narodnosti in svojega jezika, mej tem ko je poznan Viljem Grossmann kot konzul italijanske stranke v Lovranu

in sploh na celém vzhodnem obrežju isterskem. Dogaja se pa še nekaj drugega, česar se bom pa le rahno dotaknil. Razpisujejo se hrvatska ali slovenska — večinoma hrvatska — mesta. Pri pomanjkanju učiteljev se oglasi v mnogih slučajih samo jeden kompetent. Po dolgem času, ko so bile prošnje že pri krajnem, okrajnem, deželnem šolskem svetu in deželnem odboru, dobi občina prošnjo nazaj z obvestilom, da se mora mesto še jedenkrat razpisati, ker se niso oglasili trije prosilci, da bi se izmed teh mogel jeden izbrati. Torej zato, ker se ne oglašé trije prosilci, se nihče ne imenuje, se oni ne imenuje, ki zamore dokazati popolno zmožnost, kakoršna se je zahtevala pri razpisu.

Temu se mora vendar jedenkrat konec storiti, kajti sicer ostane veliko hrvatskih učiteljev provizoričnih in je tudi več učiteljev samo provizorično nameščenih, akoravno imajo popolno zmožnost za pouk.

Gledé šolskih prostorov se večkrat trdi, da ne ugajajo popolno stavbinskim predpisom. Temu nasproti moram opomniti, da sem našel kot okrajni šolski nadzornik v dveh okrajih, še celó v mestih, prostore, ki ne ustrezajo v več ozirih stavbinskim predpisom. Drugič omenim, da je neka naredba, ki predpisuje, da se sme posebno v revnejih občinah po deželi več stvari prezreti gledé šolskih prostorov in prosil bi osrednjo šolsko upravo, da opomni c. kr. šolski svet in sploh šolska oblastva v Istriji na to naredbo.

Dalje moram — ne morem drugače — nekaj besedij odgovoriti na to, kar je omenil gospod poslanec Luzzato gledé Trsta. Pritoževal se je, da država ni nič storila za Italijane v kulturnem oziru, da nimajo nobenih srednjih šol, zahteval je vseučilišče in učiteljišče z italijanskim učnim jezikom, ob jednom pa tudi izjavil, da bodo on in njegovi tovariši glasovali proti celjski točki, ker imajo Slovenci že preveč.

Gospôda moja! Kar se tiče srednjih šol, morem le omeniti, da ne vzdržuje država tam niti italijanskih, niti slovenskih srednjih šol. Res pa je, da vzdržuje država nemške, in mesto italijanske šole, in da občina, ki skrbi za tržaško italijansko prebivalstvo, ne skrbi nič za slovenski del prebivalstva. Ona ravna ravno tako krivično nasproti Slovincem, kakor država nasproti Italijanom in Slovincem. Gledé učiteljišča v Kopru — in jednako je z učiteljiščem v Gorici — ravna z nami vsemi, Italijani, Hrvati in Slovenci, jednako pravično ali krivično. Gospod kolega bi se ne smel torej gledé učiteljišča nič bolj pritoževati, kakor mi, in najmanj sme reči, da imamo mi preveč, kajti le tukaj gledé učiteljišča smo mi z Italijani jednaki.

Gospod poslanec je zahteval vseučilišče za Italijane in ob jednom rekel, da imamo Slovenci preveč, akoravno nimamo niti ljudske šole v Trstu. To je pravičnost naših narodnih nasprotnikov.

8000 Slovencev v mestu — to poudarjam — 8000 Slovencev v mestu, brez predkrajev z blizu 1200 za šolo godnimi otroci, nima šole v materinem jeziku. (Čujte! Čujte!) Iz tega, gospodje, tudi razvidite, kako potreben je odsekov predlog tudi gledé Trsta. Toda, gospodje, Italijani pravijo, Slovenci imajo šole v tržaški okolici; da, akoravno zeló malo v primeri z onimi v mestu. Vprašam pa, zakaj je ustanovila tržaška občina v okolici italijanske šole ali vsporednice, ako so te v mestu? Ko bi bile te tudi potrebne, ako bi bilo namreč zadostno število italijanskih učencev v okolici, kar pa ni res, tedaj bi imeli italijanski otroci ravno tako daleč iz okolice v mesto, kakor slovenski otroci iz mesta v okolico, koder so pa sicer že vse šole prenapolnjene in bi se morala posebna šolska poslopja zidati za mestne otroke, ko bi šlo po volji mestne občine.

To je zopet pravičnost naših nasprotnikov spodaj! In ravno učni upravi moram reči, da je izkazala uradna statistika 1857. leta 52 odstotkov Slovencev in 37 odstotkov Italijanov v Trstu z okolico. Dandanes, ljudsko štetje leta 1890, je pa 75 odstotkov Italijanov in 25 odstotkov Slovencev. (Čujte! Čujte!)

Nobena vlada bi ne bila toliko storila za Italijane v Trstu in okolici, kakor je storila avstrijska vlada v zadnjih 30 letih. (Čujte! Čujte!)

Kakor je preračunal gospod tovariš dr. Kurz, izda država vsako leto 177.000 gld. za nemške šole, in sicer za take, ki so ali ponemčevalni zavodi, kakor jih je imenoval gospod dr. Kurz, ali pa so bili ustanovljeni tam, kjer niso druge v to poklicane oblasti hotele ustanoviti šol za Nemce. To ali ono je moralo biti.

Ako se je zgodilo vsled prvega vzroka, tedaj je popolno neopravičeno. Vlada in šolska uprava niste poklicani v to, da bi druge narode ponemčevali. Ako je pa druga trditev prava, ako je torej skrbela vlada za nemške šole tam, kjer jih Nemci od drugih faktorjev niso mogli dobiti, tedaj bi morala vlada za slovenske in hrvatske otroke šole preskrbeti tam, koder nimajo šol v svojem jeziku. Drugače je to pristranost brez primere in ne nepristranost, katere se je že tolikrat obetala raz ministerskih sedežev.

Gledé Istrije bi lahko pomagala slavna naučna uprava tudi na drugi način ustanovitvi hrvatskih in slovenskih šol.

V šolskem proračunu je vstavila država za istersko deželo v 1. poglavju 23.000 gld. Menim, da bi visoka naučna uprava lahko pomnožila to svoto, in bi se tudi lahko izročila deželi s pogojem, da ta denar porabi za ustanovitev šol v revnejih občinah, posebno pa onih, ktere sedaj nimajo šole.

Tudi še na drug način zamore pripomoči naučna uprava, da dobe isterski Hrvati in Slovenci in sploh celo Primorsko ljudske šole, in da se v teh poučuje v maternem jeziku. To je namreč § 12. državnega zakona z dné 21. decembra 1867, drž. z. št. 145, kjer se glasi, da so odgovorni državni uradniki za izvrševanje državnih zakonov.

Ustanovljanje in vodstvo šol je pri nas odvisno skoro izključno samo od c. kr. deželnega šolskega sveta, ki sestoji večinoma iz c. kr. uradnikov. Izvrševalna oblast je dolžna postopati proti onim uradnikom, ki v tem oziru ne spolnjujejo svojih dolžnostij, in jih pozivati na odgovor.

Kolikor je pa odvisna ustanovitev ljudskih šol od drugih faktorjev, imamo tudi paragraf istega zakona, § 11. državnega zakona, ki določa, da imajo državne oblasti pravico siliti, da se spolnjujejo zakoni.

Osrednja naučna uprava ne sme reči, da odločuje gledé šolskih zadev le potom pritožb. Ona je marveč po zakonu dolžna, pozivati na odgovor one, ki imajo skrbeti za šole v posameznih deželah, ter je siliti, da se ravna po zakonih.

Ako pa tega ne stori, je ona vzrok, ako se ne spolnjujejo državni zakoni, ktere spolnovati so nekateri njeni člani obljubili s prisego. (Dobro!)

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. julija.

Nemško-narodni poslanec Morre v škrjeth. Poročali smo že, kako se je šopiril poslanec Morre, da bo šel s Kalteneggerjem na vse volilne shode, a ko ga je sedaj Kaltenegger povabil, rekel je v svojem junaštvu, da s takim Nemeem, kakor je Kaltenegger, neče nikamor iti. Tako junaštvo je pač samo pri nemško-narodnih kričačih mogoče. — Sedaj je pa tudi Morreta prijel drug štajerski konservativni poslanec, Franc Hagenhofer, ter objavil v „Grazer Volksblattu“ odprto pismo na Morreta, v katerem stavi mej drugim nastopna vprašanja: Ali menite, da je z ozirom nato, da prebiva na spodnjem Štajerskem 47.743 Nemcev in 395.353 Slovencev, kateri samo z dežele plačujejo 905.064 gld. davkov, nasproti 236.083 gld. davka, ki ga plačujejo mesta in trgi, kjer pa je tuai mnogo Slovencev, krivično, ako se slovenski otroci na spodnji gimnaziji poučujejo v krščanskem nauku, matematiki in latinščini v materinem jeziku? — Ali res mislite, da bo nemštvo v Celju v nevarnosti zaradi tega, ako se ondi nastavi dva ali trije profesorji, ki so zmožni slovenskega jezika? — Na taka vprašanja bo seveda Morre lepo molčal, a na to ni misliti, da bi tudi znanprej ne dražil z neumestnim hujskanjem nemških prenapetežev.

Prthodnji načelnik nemške levice. Levica je sedaj izgubila svojega najboljšega voditelja; dr. Plener se je poslovil od njenih članov in nastopil svojo novo službo. Pri tej priliki pa nastane vprašanje, kdo bo nadalje načeloval — nekaj mogočni levici. Tako izvrstnega vodnika seveda ne bode dobiti, kajti ta je bil mož „prve vrste“. No, ako s „prvo“ ne gre več, tedaj se bo treba zadovoljiti z „drugo vrsto“, in v to spada pred vsem baron Clumetzky. Premetena nemška levica pa tega ne uvidi, da mož, ki je nepristransk — tak bi vsaj moral biti — predsednik državne zbornice, ne more biti ob jednom strankarski vodja. Ko bi se v resnici ta misel izvršila, kakoršne ne pozna zgodovina, tedaj bodo neodvisni poslanci že storili svojo dolžnost in o tem v prihodnjih sejah popolno nepristransko in resne spregovorili. Zbornični predsednik in strankarski

vodja, to še ni bilo nikdar in tudi sedaj ne sme in ne more biti.

Povodom 25letnice razglasenja papeževe nezmotljivosti so dohajala, kakor poroča „Osservatore Romano“, sv. Očetu od raznih krajev brzojavna voščila in vsakovrstne spomenice. Škofje, verski redovi, katoliška društva in odlični duhovni in svetni možje pošiljajo sv. Očetu udanostne izjave. Ta vesela spričevanja katoliško zavednih mož so globoko ganila očetovo srce. V odgovoru na vse take izjave je izjavil papež, da goji nado in prosi Boga, da se bode vedno bolj oživljala in utemeljevala sveta vera, največji dar in veselo upanje za bodočnost ter podeljuje vsem iz srca apostolski blagoslov.

O bulgarskem vprašanju pišejo „Mosk. Vedomosti“ nekako tako-le: Rusija je bolgarski vladi odpustila; toda iz tega pa nikakor ne sledi, da bi bila tudi pripoznala nepostavno bolgarsko vlado. Odpustenje še ni pripoznanje. Rusija je lahko pregledala neprostovoljne napake bolgarskega naroda, ter celo antiruske spletke bolgarskih mogočnikov, kajti vedela je, da je narod pri tem popolno nedolžen in je bil vedno zvesto udan svojim osvobodjevalcem. Glede na to je Rusija svojim verskim rodnim bratom vse napake odpustila, ni pa pomilostila tlačiteljev bolgarskega naroda, onih oseb, ki so zapeljali svoje ljudstvo v hudobije in k uporabi proti svojim osvoboditeljem.

V italijanski zbornici je pojasnjeval včeraj zunanji minister baron Blanc razmerje Italije do Rusije in Francije in pri tej priliki prav ostro napadal Rusijo. Kar se tiče sedanjega italijanskega položaja, pravi minister, da je izjavila Rusija italijanski vladi, da bode zasledovala v Etipiji samo verske interese. Menelik se mora zahvaliti Italijanom, da je postal negus v Etipiji. Italijani so ga pa le zato podpirali, ker jim je obljubil, da spoštuje zakone proti suženjstvu in ohrani prijateljsko razmerje z Italijo. On se je pa izneveril svojim obljubam, kakor je razvidno iz pisem na Bathagoza in Ras Mangascha. On je postal izdajalec. Mej Italijo in Menelikom pa ne sme nihče posredovati. Po njegovem mnenju se mora torej vse pokoriti Italiji in tako ravnati kakor ona želi. Kakor se zdi, je Italija malo preveč ponosna na svojo moč.

Šolstvo v Španiji. Zalostno stanje španskega šolstva pojasnuje neki dopisnik v berlinski „Germaniji“. V tem listu se med drugim glasi, da dolguje španska vlada 5.010.000 mark svojim ljudskim učiteljem na plači. Samo provincija Malaga jim dolguje 906.000 mark. Med učiteljstvom vlada splošna revščina, in ne redko se vidijo z beraško palico po mestnih ulicah. V mnogih krajih se mladina prav nič ne more poučevati, ker učitelji vsled revščine ne morejo poučevati. V več okrajih, ne samo po vaseh, ampak tudi v mestih, se nahajajo šole po svislih, podeh in hlevih in večkrat se zgodi, da učitelj nima potrebne čedne obleke.

O angleških volitvah. Povoljen vseh, kateri so dosegli konservativci do sedaj pri volitvah, je bil mogoč le s posredovanjem kardinala Vaughana in angleških katoliških škofov. Izmej 383 do sedaj izvoljenih unijonistov je 330 konservativcev. Katoliški volilci so se vestno ravnali po nasvetih svojih cerkvenih predstojnikov in so oddali glasove le takim možem, ki so se zavezali, da bodo vselej zahtevali enakih pravic verskim šolam, kakor jih uživajo brezverske državne šole. Načrta šolskega zakona ni samo odobral lord Salisbury, ampak je ugajal tudi zmernejim protestantom. Konservativci so marljivo podpirali katoliške škofove v njih delovanju, ter kolikor možno razširjali dotični razglas. To hvalevredno delovanje se bo katoličanom obilo poplačalo s tem, da bodo rešili svoje verske šole, na katere se sedaj država ni nič ozirala.

Nova trgovinska pogodba med Francijo in Kitajem, kakoršno predlaga Francija, obsega te-le določbe: Francija obdrži konzularnega agenta v Tirengheng-u in konzula v Hokkow-u. Poslednje pristanišče ima biti odprto vsemu trgovstvu. Pristanišča Dunchow, Kwangsi in Shemao med rekama Mekong in Namtse se morajo odpreti francosko-anamitskemu trgovstvu. Francoski državljani se smejo naseliti v Shemao in prevažati svoje blago po rekah Losoban in Mekong. Francoski inženirji smejo izrabljati rudnike v južnih pokrajinah Kwanting, Kwangsi in Jünan. Francija sme podaljšati železnico čez Anam in napraviti brzojavno zvezo med Shemao in Muanghahinom ob reki Namu. Vse prejšnje pogodbe ostanejo po tej novi pogodbi, ki se ima

kolikor naglo mogoče potrditi in sprejeti, nespremenjene.

Kuba. V Madridu sedaj zopet nekoliko lažje diha, ko so namreč dobili poročilo, da je maršal Martinez Campos zopet prost. Kakor zatrjujejo iz Havane dohajajoča brzojavna poročila, je maršal s sedmimi častniki ranjen res komaj ušel iz vjetništva. Sedaj ima Španija na Kubi 54.000 mož z 2200 častniki; v oktobru poslala bode vlada še 30.000 mož. Mornarica šteje 15 vojnih ladij, katerim pa še sledi v kratkem 25 manjših ladij. Iz posameznih poročil je razvidno, da so vstaši pripravljeni odložiti orožje, toda le pod tem pogojem, ako španjska vlada pripozna popolno avtonomijo na otoku in obdrži samo vrhovno oblast. O tem kompromisu pa v Madridu nečajo nič slišati. Posebno trdovratno postopata v tej zadevi minister Canovas in Sagasta; prvi stavi namreč vse zaupanje na odločilno bitko v jeseni, ker do takrat bodo na razpolago vse vojne moči; drugi je tudi te misli, le da se pritožuje nad ogromnimi finančnimi žrtvami, ki se morajo izdati v to svrhu in deželi ne bode mogoče v tekočem letu v red spraviti državnega gospodarstva. Potemtakem ne preostaja drugega španjskim vojakom, nego da sedaj samo odbijajo sovražne napade; ne smejo se pa spustiti v boj. Na ta način si bodo pa tudi lahko nabirali vstaši novih močij in, kakor je posneti iz poročil nasprotnikov, se ne bode Španjcem prav gladko steklo pri odločilnem boju.

Zakon gledé razlastitve zemljišč.

Ljubljanski župan je vsled sklepa mestnega zbora izročil deželnemu zboru predlog gledé razlastitve zemljišč v Ljubljani. Ker je ta predlog zelo važen ter so se v mestnem zboru čuli, kakor se sedaj mej hišnimi posestniki čujejo, važni pomisleki, ga tukaj podajemo v važnejših točkah:

§ 1. Izvrševanje razlastitvene pravice v polnem po § 365. občnega državlanskega zakonika dopuščenem obsegu pristaje mestni občini ljubljanski v vsem njenem občinskem ozemlju v toliko, kolikor priznajo v to postavljena državna upravna oblastva, da je razlastitev potrebna v prid neoviranega prometa, varnosti zoper ogenj ali zdravstvenega prospeha.

§ 2. Razlastitvena pravica obseza zlasti pravico: 1. do odstopa zemljišč in poslopij; 2. do priznanja služnosti in drugih stvarnih pravic pri nepremičninah, kakor tudi do odstopa, omejitve ali odprave sličnih takšnih pravic, katerih izvrševanje je vezano na določen kraj; 3. do strpnosti naprav, katere omejujejo izvrševanje lastninske pravice pri zemljišču ali poslopu.

§ 3. Pod pogoji, zaznamenovanimi v gorenjih paragrafi, se sme zahtevati odstop zemljišč in poslopij v vseh takšnih slučajih, v katerih je: 1. razširiti, izravnati ali podaljšati že obstoječe, za občni krajni promet določene ceste, poti ali trge; 2. napraviti in dovršiti nove takšne ceste, poti ali trge v zazidanem delu mestnega ozemlja ali zunaj njega; 3. postaviti ali razširiti mostove; 4. narediti kanale, naprave za odvajanje vode, zapornice in vodovode; 5. narediti obrežne, jezovne in nabrežne stavbe; 6. narediti občinske električne razsvetljalne in silo prenašajoče naprave, kakor tudi z elektriko ali s kakšno drugo silo obratovane javne prometne naprave; 7. v slučajih, v katerih se spozna za nujno potrebno, da je odpraviti zdravstvu kvarne hiše ali hišne skupine; 8. v slučajih, v katerih posamezne staviške parcele ali pri odprtju novih cest, ulic in trgov ali pri razširjavi že obstoječih cest, ulic in trgov za cesto nepotrebovani deli niso več sposobni za stavišče, če bi na njih ne bilo možno napraviti zdravstvenim zahtevam primernih novih stavb.

§ 4. Tisti svet, ki postane prost s tem, da se mora stavbinski gospodar po razmerju določene stavbinske črte pri novih stavbah, prizidavah in prezidavah umakniti nazaj za mejne črte že obstoječih poslopij ali ne še zazidanega zemljišča, mora lastnik nemudoma odstopiti mestni občini. Kadar pa se mora stavbinski gospodar po razmerju določene stavbinske črte pomakniti naprej čez mejne črte svojega stavišča, tedaj mu mora občina odstopiti v to potrebni ulični svet. V obeh slučajih je za ta odstop plačati primerno odškodbo.

§ 5. Kadar se odpre nova cesta ali nove ulice ali napravi nov trg, tedaj je občina opravičena, od stavbinskih prosilcev za nove stavbe, prizidave ali prezidave, ki se imajo vršiti ob tej novoodprti cesti ali ob teh novoodprtih ulicah ali na tem trgu, potem od posestnikov ob takšni cesti ali ob takšnih

ulicah, oziroma ob takšnem trgu že obstoječih poslopij, v katerih naj bi se proti cesti ali proti ulicam odprla okna ali vrata, zahtevati povračilo dela nakupnih stroškov za cestno zemljišče, kateri del stroškov se izračuna po razmerju koristi, ki izvirajo iz tega občini in mejašem, in določi po jednotni meri cestnega pročelja, ter izjaviti, da je od plačila tega brezobrestnega zneska odvisno stavbinsko dovolilo.

Pri odmeri tistega dela stroškov, ki ga je povrniti, se vrednost na dotičnem cestnem delu bivših odkupljenih poslopij samih ne sme jemati v poštev.

Za presojanje v vsakem posameznem slučaju občini kakor tudi mejašem iz odprtja nove ceste izvirajočih koristij, dalje za odmero tistega dela nakupnih stroškov za cestno zemljišče, ki ga povrnejo mejaši ob novoodprti cesti in za varstvo zakonitega postopanja pri določevanju ter odmeri za podstavo vzete vrednosti je postavljen deželni odbor.

Občina je zatorej dolžna v vsakem posameznem slučaju, kadar zahteva takšnega povračila, izprositi si odobrenje deželnega odbora.

§ 6. Mestna občina je dolžna, razlaščenca odškodovati za vse z razlastitvijo provzročene imovinsko-pravne škode, da se doseže določilom § 365. o. drž. zak. primerna odškodba.

§ 7. O izmeri in ceni tistega zemljišča, ki ga je odstopiti, je najprej poskusiti dogovor mej udeleženci. Kadar se ta dogovor ne doseže izlepa, tedaj razsodi politično deželno oblastvo po teh določilih in po sicer za razdelitev veljavnih zakonih, če in v koliko je razlastiti zasebno lastnino ali ulično zemljišče.

Kadar bi se tudi po izrečenem razlastitvenem razsodilu ne dosegel izlepa dogovor o visokosti odškodninskega zneska, ki ga je povrniti, tedaj se vrednost zemljiške ploskve, ki jo je odstopiti, dožene po sodni cenitvi, kateri je privzeti udeležence in pri kateri se je ozirati na vse okoliščnosti, ki vplivajo na prometno vrednost dotičnega lastninskega objekta.

§ 8. Kadar je po sodni cenitvi dognani odškodninski znesek plačan ali dan v sodno hrambo, tedaj se v izvršitev razlastitvenega razsodila nastopajoče vpotenje v posest, ki se izvrši politično-upravnim potom, in uporaba razlaščenega zemljiške ploskve ne more ovirati niti z izpodbijanjem cenitve po sodnih stopinjah, niti s pridržano civilno pravdo zaradi zahteve do višje odškodbe, nego je bila dognana po cenitvi.

Kakor je iz tega besedila razvideti, stvar sega zelo daleč in treba jo je vsestranski dobro premisliti.

O tem bomo še več spregovorili, ko se bo predlog razpravljal v deželnem zboru.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe dne 18. julija t. l.

(Dalje.)

Podružnica Poljanska dolina predlaga: V komisijo za licenciranje bikov naj bi se jemali domači živinorejci. Zastopnik podružnice podpira ta predlog in navaja, kako so v nekem kraju potrdili bika, ki je bil bolj teletu podoben in to radi tega, ker ni bilo licenciranje zadostno razglašeno, zatorej tudi živinorejci niso pripeljali svojih bikov. Ako bi komisija obstala iz domačincev, bi se kaj tacega ne zgodilo.

Tajnik Pirc pojasni, da je že glavni odbor kmetijske družbe nasetoval nekatere premembe glede licenciranja bikov. Po teh nasvetih naj bi bil okrajni živinozdravnik vselej predsednik komisije, v katero bi se privzemala vedno dva živinorejca iz dotičnega sodniškega okraja. Nasvet glavnega odbora obvelja.

Podružnica Lesce predlaga: Kmetijska družba naj zopet daje za tukajšnji okraj bike belanske pasme na dražbo.

Učitelj Pogačnik ugovarja temu predlogu: Gorenjci imajo že tako lepo živino. Kmetijska družba naj se ozira v prvi vrsti na Dolenjsko in Notranjsko, ki ste gospodarsko slabejši in še le potem na Gorenjsko.

Tajnik Pirc pripoznava, da ima Leška občina najlepšo živino, toda ravno ta prošnja podružnice Lesce kaže, da so občani umni živinorejci. V teku mnogih let, odkar niso dobili nobenega bika od drugod, se je goved nekoliko poslabšala in potreba je zopet čiste krvi, da se povzdigne živinoreja na prejšnjo stopnjo. Nasproti gosp. Pogačniku izjavi, da glavni odbor nikakor ne daje prednosti Gorenjcem. Odkar je začela kmetijska družba kupovati bike in jih oddajati kmetovalcem, to je od l. 1868, je

oddala 648 bikov. Od l. 1868 do 1872 jih je delila zastonj. Takrat jih je razdelila v jednaki meri na Gorenjsko, kakor na Dolenjsko in Notranjsko. Od l. 1872 do 1890 jih je dajala družba kmetovalcem po dražbi. V tej dobi je res prišlo največ bikov na Gorenjsko in to radi tega, ker so se Gorenjci najbolj zanje potegovali. Prišli so Gorenjci celo v Trebnje na dražbo. Pri dražbi se je pa zamoglo ozirati samo na tistega, kateri je ponudil najvišjo svoto. Dolenjci so se prav malo potrudili, da bi dobili bika plemenjake. Ko je imela biti pred nekaterimi leti dražba bikov v Novem mestu, dobil je glavni odbor jeden dan pred dražbo telegram, da ni upanja, da bi se v Novem mestu oddali biki. Tudi sedaj niso še Dolenjci posebno zavzeti za umno živinorejo. Dr. Gorjani v Ruprčurhu je podaril Stopiški občini bika v zahvalo, da mu je dovolila postaviti ob cesti drogove za telefon. Toda nobeden ni hotel bika rediti.

Da se glavni odbor še bolj ozira na Dolenjsko in Notranjsko, kakor na Gorenjsko, spozna lahko sleherni iz sledečih števil:

Od l. 1890, ko družba ne oddaja več bikov po dražbi, ampak za polovično ceno glede na glavnemu odboru došle prošnje, je razdelila Gorenjem 24 bikov, Dolenjem 29 in Notranjem tudi 29.

Dr. Marinko se oglasi za fakični popravek. Dr. Gorjani ni občini Stopiške podaril bika, ampak 6 tednov staro tele. Vprašam pa, kateri kmetovalec bi bil voljan vsprejeti 6 tednov staro tele in je rediti toliko časa, da bi bilo sposobno za pleme.

Vitez Langer oporeka, da bi bili Dolenjci indolentni. Razmere dolenjskemu kmetu niso pripuščale, da bi se tako brigal za živinorejo, kakor Gorenjec. Sedaj, ko propada vinarstvo, se tudi po Dolenjskem vedno bolj poprijemajo živinoreje.

Tajnik Pirc izjavi, da nikakor ni rekel, kakor da bi bili Dolenjci indolentni, on je navedel fakta iz preteklosti. Da se Dolenjci zanimajo v sedanjem času posebno za umno gospodarstvo, je dokaz ravno današnji občni zbor. Nikoli še ni bilo toliko družabnikov iz dolenjske strani pri občnem zboru, kakor danes.

Predsednik Murnik odločno zavrača misel, kakor da bi glavni odbor protežiral kak del Kranjske dežele, družemu pa delal krivico.

Grof Barbo priznava, da tajnik Pirc ni rabil izraza indolent, da je bila pa smisel njegovega odgovora ta, da se je lahko mislilo, kakor da bi Dolenjci malo se brigali za umno gospodarstvo.

Predlog podružnice Lesce se potem vsprejme.
(Dalje sledi.)

Tedenski koledar.

Nedelja, 28. julija: 8. pobink.; evang.: O krivičnem hišniku; Luk. 16; Inocencij p., Nazarij in dr. m. m. Ponedeljek, 29. julija: Marta dev. Torek, 30. julija: Abdon in Senen, m. m. Sreda, 31. avgusta: Ignacij Lojol. Četrtek, 1. avgusta: Vezi sv. Petra. Petek, 2. avgusta: Porcijunkula. Alfonz šk. Sobota, 3. avgusta: Najdba sv. Štefana. Lunin spremin, 28. avgusta ob 9. uri 34 minut zvečer. Solnce izide 1. avgusta ob 4. uri 48 minut; zaide ob 7. uri 25 minut. Dan se skrči v avgustu za 1 uro 28 m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 27. julija.

(Izredna seja obč. odbora ljubljanskega.) Včeraj je ljubljanski župan sklical mestne odbornike v izredno sejo. Za porabo denarjev, katere je država naklonila mestu in sicer 100.000 gold. brezobrestnega posojila za regulacijski fond in 50.000 gold. darila za poškodovana mestna poslopja treba mestu deželnega zakona. V ta namen je predlagal župan, naj se izjavi mestni zbor, da to posojilo oziroma darilo vsprejme ter da magistratu naroča, naj vkrene vse potrebno, da se stvar izvrši pravilno po potu deželne zakonodaje. — Predlog je bil soglasno vsprejet.

(Odpoved Franca grofa Coroninija.) Goriški deželni glavar grof Fran Coronini je svojim volilcem razposlal nastopno pismo: Vsled splošno vladajoče pretežnosti narodnostnih idej so se žalibog povsod tako razvile narodne protivnosti, da ni več prostora načelom, ki jih jaz spoznavam in katerih ne morem zatajiti. Če si nisem nikdar domišljjal, da morem vsakomur ustreči, imam zdaj celo povod misliti, da ne morem skoro nikogar več zadovoljiti. Po vesti mi torej ne ostaja drugega, nego da povrnem v

Vaše roke državnozborski mandat, s katerim ste me večkrat počastili in kojega izvrševanje mi postaja od dne do dne tem mučnejše, ker so se pri volitvah združevali na moje ime glasovi raznih političnih in narodnih strank. Poslavlja se od Vas, prosim, vsprejmite izraz iskrene hvaležnosti za laskavo zupanje, katero ste mi blagovolili ohraniti skozi dolgo let in koje mi ostane trajno v prijaznem spominu.

(Redna služba božja v nunski cerkvi) se prične jutri, 28. t. m., ker je cerkev sedaj popravljena.

(Iz Trsta) se nam poroča: Dne 25. julija so prejeli sledeči gospodje tržaško-koprške škofije subdijakonot četrtoletniki: Arich Diego iz Pazina, Barbič Mihael od sv. Križa pri Kostanjevici, Klun Albin iz Postojne, Krančič Josip iz Rečice pri Gornj. Gradu (Štajersko), Valentin Ivan iz Trsta; tretjeletniki: Dolenc Vinko iz Planine, Mandič Kazimir iz Kastva, Pitnel Ivan iz Trsta in Velan Franc iz Pazina. Včeraj so prejeli vsi dijakonat, in v nedeljo presbiterat gospodje: Barbič, Klun, Krančič, Dolenc, Pitnel. Drugi čakajo, da dosežejo kanonično starost.

(Patrocinij pri sv. Jakobu.) Jutri bode pri sv. Jakobu v Ljubljani svečana slovesnost na čast farnemu patronu. Ob 6. uri zjutraj bode slovesna sv. maša, katero bode daroval preč. gospod kanonik Janez Rozman. Ob 9. uri je slovesni govor, potem pa pontifikalna sveta maša, katero opravi mil. prošt g. dr. Anton Jarc. Pri pontifikalni sv. maši se bode pela instrumentalna maša Hahnova, graduale in offertorij Moric Brozgov. Popoludne ob 5. uri so slovesne litanijs. Ta dan je navadno darovanje.

(Darovi.) Za poškodovane po potresu iz Žužemberka 40 gld. Iz Kranja g. Fr. Birk 5 gl. in g. Fr. Perne 5 gld. — Neimenovan gospod z Gorenjskega je podaril katol. delavskemu društvu in katoliškemu društvu za delavke po 10 gld. — Bog plačaj blagim dobrotnikom.

(Zakotni pisati na Žabjaku.) Za Marko Lobodo — Grafnetter in Petz. Na Žabjeku se zbira zdaj cvet ljubljanske nižje advokacije. Deželna vlada je ukrenila zapor proti Petzu, ker je delal strankam prošnje za podporo proti visokemu honoraru, in na vladno rekvizicijo stopil je zared jednekega junaštva na vrat prototipu — Grafnetterju mestni magistrat in ga za sedaj obsodil v 48 urni zapor.

(Podpora za vinogradnike.) Okrajno glavarstvo v Krškem je objavilo naslednji razglas: Vsled postave z dne 28. marca 1892 l. št. 61 drž. zak. se dovoljuje tistim posestnikom, katerih vinogradi so uničeni od trtne uši in kateri so zaradi trtne uši v začasni stiski za obnovitev vinogradov z ameriškimi trtami neobresten predujem v denarjih iz državnega in deželnega zaklada. To se daje s tem pristavkom na znanje, da se morajo dotične prošnje, katere so s prilogami vred neokolekovane najdalje do 15. septembra 1895. leta pri c. kr. okrajnem glavarstvu vložiti, ker se na vse po temu obroku vložene prošnje za delavno dobo leta 1895 ne bi moglo ozirati. Prošnjam je treba priložiti: 1. posestni list; 2. zemljeknjižni izpisek; 3. načrt, kako se bo vršilo delo in preudarek stroškov. Obrazci za prošnje in za gori omenjeni načrt se dobijo brezplačno pri c. kr. okraj. glavarstvu.

(Nemško dijaško podporno društvo v Celju) Iz Celja se nam piše 25. julija: Nemški matadorji so ugibali na Dunaji in po drugih krajih, kako ohraniti nemštvo v Celju, kateremu grozi od Slovencev tako grozna nevarnost. Dogovorili so se, da bi bilo najboljša osnovati podporno društvo za nemške dijake v Celju. Včeraj je prišla ta stvar tudi v mestnem zboru celjskem v razgovor. Izvolili so mestni očetje poseben odsek (Stiger, Traun, Pallos, Wamprechtsammer in Walland), ki bo vodil vse priprave zato in v sklepih poročal mestnemu zboru. Slovenci sicer nič nimamo proti temu, da se podpirajo nemški dijaki, toda bojimo se le-to, da se vsled takega strankarsko-političnega poslopja zanese politična strast tudi mej dijake. To bi bilo obžalovati, ker bi se s tem dijaki odvrčali od nauk in vzrejevali za politično politično rogoviljenje. Mogoče je pa tudi, da imajo Nemci namen tem potom izrabljati slovenske dijake v svoj tabor. Da se to ne bo zgodilo, zato bo, kakor dosedaj, tudi zanaprej skrbela radodarnost slovenskih mladolinjbov.

(Iz kolesarskih krogov.) Pred kratkem je srečal na cesti blizu mesta Zabern mlad, dobro opravljen

mož junaka-kolesarja. Po kratkem pozdravu se ustavi kolesar ter stopi raz kolo. Med pogovorom začrta prvi na cesti s palico jedno večjo in jedno manjšo črto ter veli kolesarju, da vozi po ravno teh črtah. „To ni mogoče“ ga zavrne kolesar, „to se ne more nikomur posrečiti“. „To ni nikaka umetnost“, mu odgovori prvi, „in stavim dober zajutrek, da bom vozil natančno po črtah, ne da bi zgrešil za jeden centimeter“. Stava se je res sprejela in potnik je sedel na kolo. „Kje pa bodeva pila?“ zakliče biciklist. „V prvi gostilni v mestu Zabern“ odgovori popotnik, ter zavrti kolo, in kmalu izgine izpred oči. „Hoj, hoj!“ kliče biciklist, toda vse zaman, nihče ga ne sliši. Ves potu premočen dospe naš kolesar k omenjenemu oštirju. Ta mu pride nasproti ter mu pokaže voz. „Neki gospod se je pripeljal sem, ter rekel, naj voz izročim Vam. Zelo Vam je hvaležen, da ste mu posodili voz, ker sicer bi bil zamudil vlak. V znak hvaležnosti vam je kupil kupico vina, češ, gotovo bode te žejni in utrujeni, ko dospete sem“.

(Srečolov.) S sporazumljenjem notranjega ministerstva je dovolilo finančno ministerstvo, da priredi prostovoljno gasilno društvo v Begunjah pri Radovljici loterijo s 1000 srečkami. Cisti dohodek se bode uporabil za pokritje stroškov pri napravi nove brizgalnice.

(V vodnjak je padel) 24. t. m. 65 letni Anton Janežič iz Zareč pri Il. Bistrici. Po opravih je šel črez vodnjak, ki je bil z deskami pokrit. V tem trenutku pa počti deska in mož je padel v globočino. Po preteku nekaj ur so ga mrtvega izveli iz vodnjaka.

(Pomožni odbor koroških Slovencev) poslal je danes po odborniku g. V. Legatu 15 gld. v podporo po potresu prizadetim slovenskim ljubljanskim obrtnikom. Zahvaljujoč se tukajšnji pomožni odsek zagotavlja, da se bode veledušni dar svoječasn obrnil v določeni namen.

(Skupil jo je.) Ubožen kmet pride k bogatemu, toda nad vse oderuškemu sosedu ter ga prosi, da mu posodi 80 gld. Sosed prošnjo usliši, toda le pod tem pogojem, da mu podpiše kmet dolžno pismo za 100 gld. Kmet je bil v veliki zadregi ter se je udal njegovi zahtevi. Od soseda pa se poda v gostilno ter tam celo stvar pojasni. Med navzočimi je bil tudi orožnik. Ta se takoj poda k svojemu predstojniku ter mu pojasni celo stvar. Sodnik takoj pozove kmeta in bogatina k sebi; to pa tako, da nista vedela jeden za drugega. Prvi pride na vrsto bogatin. „Ste li posodili danes 100 gld.“ „Ne! Nič nisem posodil.“ „Danes toraj niste nič posodili?“ „Nič!“ bil je zopetni odgovor. Sedaj si da predstaviti še kmeta in vpraša v njegovi navzočnosti bogatina: „Poznate li tega moža?“ „Ne poznam ga.“ „Vam je li ta mož kaj dolžan?“ „Prav nič“, odgovori bogatin. „Tedad podpišite tole: Podpisani izjavljam, da mi ni N. N. nič dolžan.“ S tresočo roko je podpisal skopuh to pismo in odšel. Ko pa tudi kmet pride iz pisarne, mu pravi bogataš: „No, tega mi vendar ne boš storil! Vsaj 82 gld. mi daj.“ „Kaj, jaz vam nisem nič dolžan in vas tudi ne poznam,“ se odreže kmet s pismom v roki. — Dobro so splačali — oderuha!

(Mrlič v zaboju.) Izvanreden dogodek je vznemiril te dni prebivalce ogerske občine Luka. Pred leti se je podalo mlado dekle z imenom Marija Petruska v Budimpešto, koder je kmalu dobila službo denarničarke v neke kavarni. Večkrat je obiskala svoje stariše v Luki in si prihranila že precej denarja. Pred nekaj meseci pa je naznanila starišem, da ostavi službo in pride domov. Nekaj dnij pozneje res prejme dva kovčka z obleko in jeden velik zaboj, toda hčerkice ni bilo. Minejo tedni, minejo meseci, in hčere še ni doma. Stariši so bili v velikih skrbeh. Slučajno pa zapazijo, da se razširja iz zaboja neprijeten duh in ker hčere le še ni, odpro zaboj. Pa kaj se jim pokaže? V zaboju najdejo umorjeno truplo, katero takoj spoznajo za svojo hčer. Pozneje se je zvedelo, da jo je umoril njeni znanec ter jo v zaboju poslal starišem, kamor je nameravala odpotovati.

(Izpred sodišča.) Iz Celja se nam poroča: Dne 25. julija so bili na sodbi roparski morilci Alojzij Skuhala, njegova žena Marija in njen sin Janez. Sodniki so obsodili Alojzija Skuhalo v smrt na vešala, Marijo Skuhala na šest let in Janeza Skuhala na štiri leta hude ječe. — Anton Pernat in Anton Kovačič sta bila zaradi roparskega napada dne 25ega marca t. l., pri katerem sta oropala pisarja Jurija Beraniča ter mu vzela uro in nekaj denarja, dne 24. julija obsojena in sicer Pernat na pet in Kovačič na štiri leta hude ječe.

(Policijska kronika.) Od 26. do 27. t. m. v jutro aretovala je mestna policija 7 oseb: 2 zaradi beračenja, 3 zaradi pijanosti in 2 zaradi potepanja. Tatvina ni bila policiji ta dan nobena evadena.

(Mrtvo otroško truplo), staro kake 3 do 4 mesece, našel je danes v jutro nek delavec zakopano v jedni gramoznih jam poleg Martinove ceste. Posebnega se ni dalo na truplu ničesar konstatirati. Preneslo se je v mrtvašnico k sv. Krištofu.

(Semnji po Slovenskem od 29. julija do 3. avgusta.) Na Kranjskem: 1. avgusta v Kranju (konjski), v Vinici in v Osilnici; 2. v Dolu, 3. v Št. Volbenku. — Na Štajerskem: 29. julija v Ormožu, 30. v Kostivnici; 31. v Konjicah, v Dobu pri Hrastniku, 2. avgusta pri Št. Lenartu v Slov. Goricah. — Na Primorskem: 1. avgusta v Dutovljah, 2. v Pasni.

Družbi sv. Cirila in Metoda

so poslali zadnji teden: Podružnica bolška 41 gld.; iz pušice v trnovskem župnišča v Ljubljani, 7 gld. 01 kr.; šentjakobsko-trnovska moška podružnica v Ljubljani, 42 gld.; Ciril-Metodov dar iste podružnice 39 gld. 10 kr.; gosp. Fran Podkrajšek 1 gld.; ženska podružnica na Krškem, 35 gld. 46 kr.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Društva.

(Občni zbor predsednikov društev katoliških rokodelskih pomočnikov) na Nemškem, v Avstriji in v Švici je sklican za mesec avgust v Würzburgu na Bavarskem. Sklicuje ga glavni predsednik kanonik G. S. Schäffer v Koloniji opominjajoč v društvenih „Izvestjih“, naj bi se posamni predstniki med seboj že poprej domenili in posvetovali o glavnih točkah občnega zbora. Pojasnila daje predsednik za Bavarsko kanonik dr. Stigloher v Monakovem.

(Sentpeterski podružnici [moška in ženska] sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) bodeta imeli v pondeljek, 29. t. m. zvečer ob 8. uri v Hafnerjevi pivarni na sv. Petra cesti svoj letni občni zbor, h kateremu se s tem uljudno povabijo člani obeh podružnic.

Predstojništvi.

Telegrami.

Celje, 27. julija. V imenu celjskih Nemcev je objavil deželni poslanec dr. Wokaun oklic na Nemce, v katerem jih pozivlja, naj v obrambo nemštva podpirajo Nemce v Celju ter jim pomagajo, da vstanove „nemški dom“, kjer bode shajališče celjskih Nemcev in „nemški dijaški dom“, kjer se bo skrbelo za mladi nemški naraščaj. Videti je, da se celjski Nemci hočejo dobro okoristiti s celjsko zadevo v državnem zboru.

Dunaj, 26. julija. Mornarski poveljnik admiral baron Sterneck se je podal včeraj v Marijine kopeli, koder ostane dalje časa.

Isi, 26. julija. Zunanji minister grof Goluhovski se je vrnil danes na Dunaj.

Praga, 26. julija. Kakor poročajo tukajšni listi, se je podala včeraj deputacija bulgarskih gostov v Karlove vare, da se pokloni princu Ferdinandu v imenu v Pragi bivajočih Bolgarcev.

Bochum, 26. julija. Skupno je ponesrečenih pri eksploziji 44 oseb; izmed teh je 33 delavcev mrtvih in 8 ranjenih.

Budimpešta, 26. julija. Danes popoldne se je vršilo ministersko posvetovanje; na dnevnem redu so bile baje tekoče zadeve.

Petrograd, 26. julija. V seji odbora za sibirsko železnico je dovolil car 9000 rubljev za napravo cerkvenih vozov.

Rim, 26. julija. „Osservatore Romano“ objavlja papeževo pismo generalu francoskih misijonov, o. Piccardu, v katerem mu naznanja, da namerava razširiti samostane v Stambul in Kadikari, da bode mogoče vsprejeti več mladeničev latinskega in grškega obreda.

Rim, 26. julija. General Baratieri je včeraj došel v Rim, kjer ga je pozdravil ministerski predsednik ter ministra Blanc in Mozzeni.

Madrid, 26. julija. Maršal Martinez Campos je odšel iz Manzanille in se podal v Santiago di Cuba.

London, 26. julija. (ob 1. uri 45 min. popoldne). Do sedaj je izvoljenih: 402 unijnista, 161 liberalcev, 11 parnelitov, 64 anti-

parnelitov in 2 kandidata delavske stranke. Unijonisti so pridobili 106, liberalci pa 20 sedežev.

Zahvala. Nj. Svetost papež Leon XIII. sporočil je po svojem zdravniku prof. dr. Lapponi-ju tukajšnjemu lekarnarju G. Piccoli-ju najsrčnejšo zahvalo za Nj. Svetosti vposlane steklenice napojene s „tinkturo za želodec.“ Omenjeni zdravnik uporablja v svoji zdravniški praksi Piccoli-jevo tinkturo za želodec.

Umrli so:

25. julija. Alojzija Marn, zidarjeva hči, 1 mesec, Hradekega Vas 16, božjast. — Marija Globočnik, gostija, 71 let, Poljanska cesta 18, kap.

26. julija. Frančiška Vrhovnik, cerkvenikova vdova, 73 let, Sv. Petra cesta 78, kap.

V bolnišnici:

25. julija. Franc Majhen, gostičev sin, 7 mesecev, šrevesni katar.

V hiralnici:

25. julija. Urša Janežič, kajzarjeva hči, 31 let, jetika.

26. julija. Marija Strukelj, kajzarica, 50 let, kap.

Tržne cene v Ljubljani

dné 27. julija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st. . . .	6 50	Špeh povojen, kgr. . .	64
Rež, „	5 30	Surovo maslo, „ . . .	78
Ječmen, „	5 30	Jajce, jedno	2
Oves, „	7 —	Mleko, liter	10
Ajda, „	5 —	Goveje meso, kgr. . .	64
Proso, „	7 —	Telečje „	60
Koruza, „	6 —	Svinjsko „	66
Krompir, „	3 —	Koštrunovo „	38
Leča, hktl.	10 —	Piščanec „	35
Grah, „	10 —	Golob „	15
Fižol, „	11 —	Seno, 100 kgr.	1 60
Maslo, kgr.	96	Slama, 100 „	1 78
Mast, „	66	Drva trda, 4 kub.m. .	7 40
Špeh svež, „	58	„ mehka, 4 „	5 —

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
26	9. zvečer	737.6	21.6	brev.	jasno	
27	7. zjutraj	737.2	16.2	brev.	megla	0 0
	2. popol.	735.6	25.8	sl. jvzh.	jasno	

Srednja včerašnja temperatura 21.9°, za 2.1° nad normalom.

VABILO

k

X. redni veliki skupščini

družbe sv. Cirila in Metoda

v Kranju

četrtek dné 8. avgusta 1895. leta.

Vspored:

- I. Sv. maša v mestni dekanjski cerkvi.
- II. Zborovanje ob 11. uri v čitalnični dvorani.

1. Prvostopnikov nagovor.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Nadzorništva poročilo.
5. Volitev* jedne tretjine družbinega vodstva in pa še jednega vodstvenega uda mesto umrlega odbornika Mateja Močnika.
6. Po pravilih izstopijo letos naslednji udje družbinega vodstva: 1. dr. Dragotin Bleiweis pl. Trsteniški, 2. dr. Ivan Dečko, 3. Gregor Einspieler, 4. Anton Žlogar.
6. Volitev* nadzorništva (5 članov).
7. Volitev* razsodništva (5 članov).

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Ljubljana, dné 24. julija 1895.

Prvostopnik:

Tomo Zupan.

Podpredsednik:

Luka Svetec.

- Pristavek. a) Odhod iz Ljubljane z navadnim vlakom ob 7-10 uri zjutraj.
b) Po zborovanju skupni obed.
c) Odhod iz Kranja ob 8-09 uri zvečer z navadnim vlakom.

* Iz § 14. glavnih pravil: Velike skupščine se udeležujejo s posvetovalno in glasovalno pravico: . . . b) pokrovitelji; c) udje družbinega vodstva; d) udje družbinega nadzorništva in razsodništva in e) podružnični zastopniki. Stevilo podružničnih zastopnikov se ustanavlja tako, da je na vsacih 50 družbenikov eden zastopnik; vendar pa mora vsaka podružnica najmanj po enega imeti. Iz § 15.: Podružničnim zastopnikom je dovoljeno pooblastiti namesto sebe kogarkoli izmed družbenikov. Iz § 16.: Vsako leto izstopi ena tretjina družbinega vodstva. . . . Nadzorniki in razsodniki pa se volijo vsako leto iz novih.

459 1-1



458 1-1

Tužnim srcem naznanjamo prijateljem in znancem žalostno vest, da je velečast. gospod

Ignacij Kralj

duhoven v pokoju in pisatelj, dné 25. julija zvečer ob 8¹/₂ uri, po dolgi in mučni bolezni, katero je prenašal s krščansko potrpežljivostjo, večkrat previden s sv. zakramenti, ves vdan v božjo voljo, v starosti 30 let, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v soboto, dné 27. julija, ob 4. uri popoldne.

Dornberg, dné 26. julija 1895.

Žalujoči sorodniki in prijatelji.

Vozni red

avstrijskih državnih železnio, veljaven od 1. junija 1895.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Karlove vare, Francove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 10 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.

Ob 11 uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregnic, Curih, Genova, Pariz, Steyr, Linc, Gmunden, Ischl, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 20 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 52 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipske, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste, Trbiža.

Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 26 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipske, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregnice, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla, Trbiža.

Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.

Ob 9. uri 4 min. zvečer osebni vlak z Dunaja preko Amstettene in Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Ob 9. uri 25 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.

„ 2. „ 05 „ popoldne „ „

„ 6. „ 50 „ zvečer „ „

„ 10. „ 10 „ zvečer „ „ (ta vlak le do konca oktobra meseca ob nedeljah.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.

„ 11. „ 15 „ dopoldne „ „

„ 6. „ 20 „ zvečer „ „

„ 9. „ 55 „ zvečer „ „ (ta vlak le do konca oktobra meseca ob nedeljah.)

Nov vlak do postaje Lesce-Bled bode s 1. junijem vsako nedeljo in praznik odhajal z ljubljanskega južnega kodvora ob 5. uri 26 minut zjutraj in prihajal v Ljubljano ob 10 uri 40 minut zvečer.

2000 litrov
pristnega borovničarja

liter po gld. 1-20

prodá 455 2-1

Janko Traun,
Glince pri Ljubljani.



Pozor! Svarilo!

Varujte se, da ne bote opeharjeni pri nakupu sladke kave. Dobičkalni ljudje še vedno ponarajajo Kathreinerjevo kavo, zato ne jemljite drugih ko bele izvirne zavoje z napisom „Kathreiner“.

Kathreiner-Kneippova sladna kava je edina zdrava in okusna primes k bobovi kavi, natorni pridelek v celih zrnih; vsaka škodljiva primes je izključena.

317 10-8

3 zlate
15 srebrnih
kolajni.
12 častnih in
priznanih
diplom.

250 1

Franc Iv. Kwizda.

Kwizdov

Varstvena
znanka.

korneuburški živinoredilni prašek,

dijetično sredstvo za konje in ovčad.

Z najugodnejšim uspehom rabi se že nad 40 let v vseh večjih hlevih proti pomanjkanju slasti, slabem prebavljenju, v zboljšanje ukusnejšega in izdatnejšega mleka.

Škatlja velja 70 kr., pol škatlje 35 kr.

Glavna zaloga
Okrožna lekarna
Korneuburg pri Dunaju.

331 20-4 II.

Dobiva se v
vseh
lekarnah in
drogerijskih
prodajalnicah
avstro-
ogerskih.

C. in k. avstro-ogerski
dvorni založnik.

Pazi naj se na
varstveno znamko
in zahteva le
Kwizdov
Korneuburški
živinored. prašek.

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER

najčistije lužne
KISELINE
najboljše mizne in osve-
žujoče pijače, 6 30
preiskušane pri kašlju, vratnih boleznih,
želodčnem in mehurnem kataru.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoni in franko.

J. Hafnerjeva pivarna
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 47

priporoča prečast duhovščini in slav. občinstvu novo
vedeno okusno in zdravo 395 26-7

gössko marčno pivo,
katero razpošilja tudi v sodčkih in steklenicah.

Restavracija je priznana izvrstna z veliko dvo-
rano za koncerte, družbe, društva itd., ter
lepim senčnatim vrtom.

Kegljišče je na razpolago.
Vhod tudi v Poljskih ulicah.

Hiša v Ljubljani

Študentske ulice št. 9 na prodaj
za 4700 gld. v obrokih. letna zakup-
nina 360 do 400 gld. brutto, od potresa
popolnoma nepoškodovana. — Poizvedbe pri
dr. Papežu, Križevski trg št. 4. 447 6-3

Čast mi je naznanjati slavnemu p. n. občinstvu,
kakor tudi gg. mizarjem, da sem otvoril z dnem 8. fe-
bruarija

V Ljubljani na Bregu št. 20.
pleskarsko in lakirarsko obrt.

Moje 25letne izkušnje v tej stroki mi omogočajo
izvrševati vsako delo najfineje, najsolidneje, ne da bi
mi se bilo bati konkurence, in po najnižjih cenah ker
sem pri trdki Eberl, kjer sem delal skozi 20 let,
izvrševal najfineje imitacije vsakovrstnega lesa.

Z velespoštovanjem (298 16-13)

Josip Makovec,
pleskar in lakirar
na Bregu, Zoisova hiša številka 20.

Edino sredstvo
patentovano in premovano v vseh državah.

Proti piki pri kuretni itd.:
Wegemundova tinktura proti piki
452 5-1 Proti garjem:
Wegemundova tinktura proti garjem
Proti vsakovrstni golazni pri živini:
Wegemundova tinktura proti golazni I
Proti vsakovrstni golazni pri mrtvih telesih:
Wegemundova tinktura proti golazni II

OSKAR pl. WENIN-PABURG, edino pooblaščen
prodajalec za Avstr.-Ogersko v Brnu, Augartengasse 6.

V Ljubljani se dobiva pri J. Svobode nasledn.
v lekarni „pri zlatem orlu“ na Prešernovem trgu.

Želodčne kapljice.

Te kapljice so zelo pro-
spešne (provzročujejo slast
do jela, razstvarjajo sliz, so
pomirjive in olajšujejo,
ustavljajo krč in krepčajo
želodec); rabijo pri nape-
njanju in zapečenosti
preobloženem želodcu iz
jedili in pijačami itd.

Steklenica z rablilnim
navodom velja 20 kr.,
tucat 2 gld., 3 tucate
samo 4 gld. 80 kr.

Priporoča jih

Lekarna Trnkóczy
449 46 zraven rotovža v Ljubljani.
Pošiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

Za pokrivanje
kakor tudi
za kritje barak
ponujamo v vsakej tudi največji množini
po najnižjih cenah
prima in secunda
zarethane
strešnike
(Strangfalzziegel)
kakor tudi nepremočni
strešni klej
(Dachpappe)
250 25
zavoj (to je 10 □ metrov) od 1 gld. 50 kr.
do 2 gld. 50 kr.
in
nasade za dimnike
J. P. Vidic & Comp.

Naznanilo in priporočilo.

Preč. duhovščini in sl. občinstvu z mesta in na de-
želi javljam najljubše, da sem po potresu 16. aprila
opustil prodajalnico v Gledalski ulici v Ljubljani, ter
imam odslej glavno zalogo 336 52-11

najraznovrstnejših klobukov
cilindrov, čepic,
slamnikov itd.
samo
na Starem trgu
(pod Trančo) št. 1
poleg čevljarkega mosta

Priporočam se ob jed-
nem v obilo nakupovanje
zagotavljač dobro blago
po nizki ceni.

Velespoštovanjem
J. SOKLIČ
v Ljubljani,
Stari trg, št. 1.

Ustanovljeno leta 1870.
Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.
Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi oprave za neveste.
Oskrbi oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode,
beli chiffon, gladke na prsih,
brez ovratnika, brez manšet,
27 vrst
jedna od gld. 1.10 do 2.70
čet „ „ 6.25 „ 15.—

Srajce za dečke,
v 4 velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gld. 1.— do 1.49
čet „ „ 5.75 „ 7.75

Svitice za gospode,
6 vrst
jedne 80 kr. do gld. 1.40
čet gld. 4.50 do gld. 7.50

Dvanajst ovratnikov
od gld. 1.80 do 2.20.

Dvanajst manšet
od gld. 3.30 do 4.60.

12 predlog
(Vorhemden)
od gld. 3.25 do 5.—

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C Hamann
v Ljubljani,
ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 206 18

Največja izbira
nagrobnih vencev in trakov
brez in z napisom.

Črni klobuki
za dame ob priliki zalovanja preskrbe se
najbrže in točno. 412 9-4 e

Najcenejši vir nakupovanja.

K. Recknagel
v Ljubljani, Mestni trg št. 24.
nasproti rotovžu.

Najboljše sredstvo proti stenicom,
bolham, kuhinjskemu mrčesu, mo-
ljam, zajedalcam domačih živalij.

„Zacherlin“
učinkuje čudovito! Usmrti — kot
nobeno drugo

**sredstvo — vsakovrstno golazen in je tudi naj-
bolj poznato ter uporabljeno. Njega znaki
so: 1. zapečatena steklenica, 2. ime „Zacherl“.**

Pristni „Zacherlin“ prodajajo v Ljubljani:

Uradniško kon- sumno društvo, Ivan Fabian, Karol J. Holzer, Ivan Jebračin, Anton Ječminek, Jeglič & Leskovic, C. Karinger, J. Kastner, Mihael Kastner,	J. Klauer, Josip Kordin, Anton Krisper, Peter Lassnik, Mih. Lavriča nasl. Alojzij Lenček, Ivan Perdan, Karol Planinšek, Jernej Reitz, A. Scharabon,	Iv. Ev. Wutscherja nasl. V. Schiffer, Jakob Spoljarič, Ivan Luckmann-a nasl. A. Stacul, M. E. Supan, Franc Terdina, Ub. pl. Trnkóczyja lekarna, H. L. Wencel.
---	--	--

Dobi se tudi v naslednjih krajih na **Kranjskem**:
V Postojni, Polhovem Gradcu, Borovnici, Velikih
Laščah, Kočevju, Krškem, Hribu, Idriji, Kranju, Ko-
stanjevič, Litiji, Mokronogu, Koprivniku, Mirni, na
Vrhniki, v Radovljici, Ribnici, Radečah, Zagorju, Sent-
Jerneju, Žužemberku, Kamniku, Dragi, Trebnjem, Cr-
nomlju, Bledu in Cirknici. 168 15-12



PRIPOROČILNA NAZNANILA

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blago volijo uvaževati.



Fr. Petrič v Ljubljani, Špitalske ulice

priporoča veliko svojo zalogo vsakovrstnega

blaga za moške in ženske obleke

vzlasti domačega in tujega sukna, razno volнено blago za ženska oblačila, rumbarško platno, ceŕr, tkanino, vsakovrstno hlače-vino, vso podlogo in potrebščine za krojače, dalje svilnate, piketaste, platnene in bombažaste

= glavne in žepne rute. =

Izborno, trpežno črno sukno za duhovniške obleke, talarje, haveloke itd.

Ostanki najraznovrstnejšega blaga so v veliki izbiri po zelo znižani ceni na razpolago.



Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta
št. 8, pol. Alojzjevišča

priporoča se prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom v najnatančnejše izdelovanje

monštrano, ciborijev, kelihov, tabernakeljev, svečnikov, lestencev, križev itd.

iz najboljših kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni.

Filip Fajdiga



mizar in založnik
pohištva
v Ljubljani
Slonove ulice št. 50

pozorja preč. duhovščino in sl. občinstvu na izbornu zalogo

najraznovrstnejšega pohištva

izdelanega natančno iz dobro osušenega, trpežnega, mehkega ali trdega lesa.

Izvršuje tudi naročila na vsakovrstno

hišno opravo

po nizki ceni.

Ilustrovani ceniki so na razpolago.

Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopov
za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča,
vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.

Andreja Boucona v Ljubljani,

Dunajska cesta 7, II. dvorišče

Stol

iz trdega lesa, poliran v orehovi
barvi,
velja samo
1 goldinar.



Fr. Breskvar pr. Šverljuga

knjigovez v Ljubljani

Stolni trg 6 (poleg Katoliške Bukvarne)
se priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu v vezavo vsakovrstnih knjig. Vsprejme tudi knjigovezna galanterijska dela; vse po najnižji ceni.

IGNAC ČAMERNIK, kamnosek

v Ljubljani, Poljske ulice 49

priporoča preč. duhovščini zalogo raznovrstnih nagrobnih spomenikov, prevzema in izvršuje vsa cerkvena umetna in stavbena kamnoseška dela po najnižji ceni.

GABRIJEL OZELJ

tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko spadajočih predmetov, kakor: garnitur, divanov, žimnatih in modrocev na peresih itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po najnižji ceni. — Ponudi se tudi v tapetiranje in dekoriranje dvoran in sob, katere tudi špalira. Osobito se priporoča za delo na deželi.

Josip Rebek preje Ahčin

ključavničar

v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13

priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in p.n. občinstvu v vsakovrstna stavbinska ključarska dela. Izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča, ima v zalogi ključke iz aluminija. Posebej se se priporoča v izdelovanje cerkvenih spominkov in nagrobnih ograj. Zaloga in napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov. Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Franc Pavšner

krojač v Ljubljani nasproti gimnaziji

se priporoča prečastiti duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

in sl. občinstvu v naročila na izvrševanje civilne obleke po poljubnem kroju zagotavljajoč trpežno, natančno delo, uljudno postrežbo in kar možno nizko ceno.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče, voščene zvčke in med priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu

OROSLAV DOLENEC

svečar in lektar, trgovina z medom in voskom v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 10.

Dobiva se tudi med v satovji, pitanec in medenina prav po nizki ceni. Zaloga in prodaja izvrstnega brinja in brinjevca, medenega žganja, lastnega izdelka. Kupuje med v panjih, sodčkih, pa tudi vosek in suho satovje.

BRATA EBERL, črkoslikarja

tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov v Ljubljani za frančiškansko cerkvi.

Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice priporočata se preč. duhovščini in sl. občinstvu v vsa v njuno stroko vtevaajoča se dela v mestu in na deželi. Delo izvršujeta povsem vzgledno po najnižji ceni. Prekupeem priporočata oljnatih barve v ploščevinastih pušicah. Največja zaloga karbolinaja, maslobo za konjska kopita in usnje.

Anton Belec-a

delalnica kleparskih, ključarskih in kovino-Specijalist tiskarskih del Specijalist v št. Vidu nad Ljubljano

za krite zvonikov in raznih streh; za izdelovanje železnih vzdanih štedilnih ognjišč. Cerkevne svetilnice so na izbero v različnih velikostih in oblikah.

Friderik Pauer

pek

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50

priporoča slavnem. občinstvu vsakovrsten, trikrat na dan svež

kruh in razno pecivo.



V Ljubljani le na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri

Jakob Zalaznik

dobiva se vedno svež in ukusen

kruh, fino namizno in sladstičarsko pecivo

iz različne moke po nizki ceni. — Dobijo se vsak dan raznovrstni štruktiji, domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. — Priporoča se za naročila ob pricijah, svatovščinah, imendnih in raznih slovesnostih.

FR. TOMEČ

pozlatar v Ljubljani, Streliške ulice št. 14

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izvršitev vseh pozlatarskih del in prenavljanja altarjev, tabernakeljev, križevih potov, podob svetnikov itd. zagotavljajoč zanesljivo delo in nizko ceno.

HENRIK ZADNIKAR

izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 17.

priporoča preč. duhovščini vzgledno svojo zalogo cerkvene posode, svečnikov, lestencev, svetilnic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršenih. Vsprejema tudi naročila na nove predmete ter prenavlja stare, obrabljene. Delo pošteno iz zanesljivo kovine po nizki ceni.

FRANC VELKAVERH

sedlar in jermenar v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 34

priporoča sl. občinstvu, prečastiti duhovščini in osobito kmetijskim gospodarjem svoje vzgledno izvršene sedlarske in jermenarske proizvode in sicer: vsakovrstna sedla, konjsko opravo, biče itd. itd. Vsprejema tudi vsa naročila in popravila ter je izvrši po prav nizki ceni.

Franjo Toman

podobar in pozlatar, Križevniški trg 1, Ljubljana

se priporoča preč. duhovščini za izdelovanje cerkvenih in sobnih del po nizki ceni in priznano natančni izvršitvi. V zalogi ima sv. razpela, okvire (Goldleisten), slike, cefe, kroglice za vrvi itd.

Karol Hinterlechner

čevljarski mojster v Ljubljani

Francovo nabrežje št. 23

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo mnogo let na istem mestu poslujočo čevljarsko obrtnijo zagotavljajoč pošteno, trajno delo in delu primerno ceno.

Drag. Matkovič

brivec in vjasuljar

v Ljubljani, Stolni trg št. 11

se priporoča v najtančnejše izvrševanje vseh v brivsko in vjasuljarsko obrt spadajočih del. Postrežba je uljudna in vsestranski pozorna.

Lorenc Blaznik

v Ljubljani, Stari trg št. 12

priporoča sl. občinstvu in prečastiti duhovščini svojo izbornu

— zaloga galanterijskega blaga — po najnižji ceni od 6 kr. in višje. Zaloga in prodaja smodek in raznega tobaka.

JERNEJ ČERMELJ

trgovina z južnim sadjem in zelenjavo v Ljubljani, Semenišče (za vodo)

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo bogato zalogo vsega v gospodinjstvo spadajočega blaga po najnižji ceni.

Lekarna Piccoli

„pri angelu“

v Ljubljani, Dunajska cesta

Zaloga

najboljših medikamentov.



Dežnike

in

solnčnike

v

največji izbiri

priporoča

L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

Alojzij Erjavce pr. Zor

čevljar — Ljubljana, čeljarske ulice 3

se priporoča prečastiti duhovščini in sl. občinstvu v naročevanje

raznovrstnega obutala

katero izvršuje od najpriprostejšega do najfinejšega, iz zanesljivega blaga prav trpežno in cenó.

Franco Bončar

pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi v vsa v pleskarsko obrt spadajoča dela, osobito pri novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

IVAN ŠTRUKELJ

eliker v Ljubljani

— na Dunajski cesti št. 7 —

se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v vsa slikarska dela.

Bodisi dekorativna, cerkvena ali fina sobna slikarska naročila izvršuje najnatančnejše. Na razpolago so krasni kolorirani vzorci od najpriprostejšega do najfinejšega. Osobito razna cerkvena dela izvršil je vže večkrat v popolno zadovoljnost naročnikov. Cene dokaj nizke.

Mej dobrimi stvarmi najboljša

je kemično čisti zdravilstveni

kranjski likôr

iz planinskih zelišč



J. Klauerja v Ljubljani „pri voglu“ pr. Skofijo

Ta specijaliteta prve vrste

glede dobrote in vplivanja na prebavne organe se dobiva pri izdelovalcu in v vseh boljših specijerijah in v kavnarnah.

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar v Ljubljani

Glediške ulice št. 8

opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo na svojo izbornu urejeno podobarsko in pozlatarsko delavnico v kateri izvršuje vsa dela natančno in cenó. Obrisi na razpolago.

Alojzij Vodnik

kamenarski mojster

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 32, 34

priloga: Največje zalogo različnih grobnih spomenikov iz mramora, granita, sljenita; križev s cveticami iz snežnobelega mramora itd. Plošč za pohištvo iz vsakobarnih mramorjev. Strojarske plošče od gld 20' naprej.

Edina zaloga: Porfir kot priznana najtrši material za hodnike, veže, dvorišča in kleti; mramormozaike za tlak po cerkvah, vežah itd. in lepe smirgelcement-plošče od gld. 2'— □ m naprej. 178 34—20

Delavnica za splošno izdelke za cerkve, stavbe in pohištva. — Obris in računi brezplačno na razpolago.

Različne rastline, korenine, lubje in semena kupuje

166 40

Adolf Hauptmann v Ljubljani, Sv. Petra cesta 41.

Št. 6922.

457 3—1

Razpis.

Na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Novem Mestu, z dveletnim poučevanjem in slovenskim učnim jezikom, izpraznjenih je

osem deželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1895/96. katero se prične 4. novembra t. l.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari čvrstega zdravja, lepega vedenja in so z dobrim uspehom dovršili vsaj ljudsko šolo. Prednost imajo taki sinovi, od katerih je upati, da se bodo potem na svojem domu s kmetijstvom, vino- in sadjerejo pečali.

Učenci z ustanovami dobivajo brezplačno hrano, stanovanje in poduk v šoli, obleko pa si morajo sami preskrbovati.

V šolo sprejemajo se tudi:

1. **Plačujoči učenci**, kateri plačujejo po 30 kr. na dan za hrano in stanovanje in pa 20 gld. šolnine na leto, in

2. **eksternisti**, ki zunaj šole stanujejo in plačujejo le šolnino.

Lastnoročno pisane slovenske prošnje, ki morajo biti kolekovane s kolekom 50 kr., se imajo

do 20. avgusta 1895

izročiti vodstvu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem Mestu.

Prošnjam priložiti je rojstni list, spričevalo dovršene ljudske ali srednje šole, zdravniško potrdilo o čvrstem telesu in trdnem zdravju in župnijsko spričevalo o lepem vedenju.

Prošnjam za sprejem proti plačilu priložiti je revers ali obvezno pismo starišev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 16. julija 1895.

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann, 64 26—15
urar,
na Dunajski cesti v Ljubljani,
priporoča svojo
zalogo vseh vrst
žepnih ur
v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu
ravno tako tudi
**nihalnih, stenskih
in budilnih ur**
in le dobre do najfinejših kakovosti po najnižjih cenah.
Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur so vedno v zalogi.
Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

Fran Stare,

sobni slikar,

v Ljubljani, Breg št. 20

priporoča se v izvrševanje

vseh v dekoracijsko-slikarsko stroko
spadajočih del 230 26-17

z zagotovilom okusno-modernega dela proti zmerni ceni.

Odlikovana

zaradi njenih zdravilnih lastnosti in mnogovrstnih slučajev, v katerih izvrstno vpliva, s častno diplomom in zlato svetinjo na zdravilstvenih razstavah v Londonu, Parizu in Genfu.

Tinktura za želodec

lekarnarja

Piccolija v Ljubljani

je izborno sredstvo, katero krepča in zdravi želodec ter pospešuje prebavljanje in deluje, da se telo odprè.

To tinkturo za želodec razpošilja izdelovatelj lekarnar Piccoli v Ljubljani proti povzetju.

Zaboj po 12 steklenic velja gld. 1.36, po 55 steklenic gld. 5.26 (zaboj tehta 5 kgr.). Poštino plača vselej naročnik. — Steklenica velja 10 kr. 617 50—35



Sarg-

ov zdravstveno oblastveno preizkušeni

(Spričevalo: Dunaj, 3. julija 1887.)



mного **milijonkrat**

preizkušen in potrjen, zobozdravilstveno priporočan, je ob enem najcenejše zobe čiščeče in ohranjujoče sredstvo.

Dobiva se povsodi. 620 40—33

Vele-

častiti

duhov-

ščini

usojam si udano podpisana priporočati svojo priznano zanesljivo, že 24 let poslujočo bogato

zalogo cerkvenih paramentov, blaga za vsakovrstno cerkveno opravo, čipek itd.

Izdelujem sama paramente v poljubnej obliki, istotako bandera in prapore v različni velikosti, tudi krasno s pristinim zlatom ročno pozlačena ali vezena.

Na željo vpošljem paramente in blago na izbero, ali pa grem osebno k preč. in cenj. gospodom, da se dogovorimo ustmeno radi naročil.

Ker jamčim za najboljšo blago, prosim častite gg. naročnike, da blagovolé vpoštevati mojo mnogoletno, pošteno trgovino in zalogo ter jej dajo prednost pred tujimi tvrdkami, katerih izdelki se ne dajo natančno kemično preiskati.

Jaz dobivam blago iz najboljših, povsem zanesljivih tovarn; iz prve dunajske, ki je bila ustanovljena l. 1789. in obilokrat premovana, istotako iz najslavnejše lijske. Ker izdelujem predmete sama, torej morem postreči s poštenimi, dela vrednimi in sicer ravno istimi cenami, kakor če bi se naročevalo direktno iz tovarne, o čemur so se že mnogi na Dunaju kupivši gospodje duhovniki po njih lastnih izpovedbah osebno uverili.

Velespoštovanjem

Ana Hofbauer

vdova dež. tajnika,
v Ljubljani, Gledališke ulice.

Ustanovljeno
l. 1870

94 40—25

Trgovina z železnino

ANDR. DRUŠKOVIČ

v Ljubljani, Glavni trg št. 10.

priporoča po zelo **znižanih cenah** cement, železniške

šine, traverze, cinkasto in pocinkano plošče-

vino, železo za vezi, kovanja za okna in vrata,

sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje.

252 20—18

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Preselitev trgovine.

Usojam si sl. občinstvu, osobito cenjenim svojim naročevalcem oziroma odjemalcem uljudno javiti, da so od danes nadalje

prodajalniški prostori manufakturne trgovine

na debelo in drobno

v nalašč v ta namen zgrajeni

veliki baraki na Kongresnem trgu
nasproti Tonhalle.

Velespoštovanjem

J. C. Mayer.

V Ljubljani, dné 13. julija 1895.

440 (5—5)

Preselitev.

Vsled potresa porušiti se mora hiša v Špitalskih ulicah št. 7, kjer sem imel doslej prodajalnico, zato sem prisiljen **preseliti svojo**

trgovino z lesnimi, pletarskimi
in sitarskimi izdelki ter
zalogo žime in morske trave

z današnjim dnem

v barako, postavljeno v šolskem drevoredu

za knezoškofijsko palačo.

Obveščajo o tej preselitvi prečast. duhovščino in sl. občinstvo, zahvaljujem dosedanje svoje častite naročevalce in odjemnike za častno zaupanje ter naklonjenost, ob enem priporočuj se v obilno novo naročevanje zagotavljajoč najsolidnejšo postrežbo, kajti

„poštenost“

je in bode i v bodoče moje geslo.

Odličnim spoštovanjem

Matko Arko.

456 3—1

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, na Mestnem trgu nasproti rotovžu

priporoča največjo in najizbornejšo svojo zalogo najraznovrstnejših

švicarskih zlatih in srebrnih žepnih ur,
stenskih in ur s stojalom, budilnikov,
zlatnino in srebrnino ua. ua.



A. Vidiš krasno uro, katera točno
in zanesljivo kaže?
B. Ah, res presenetljivo! Kje si
jo neki kupil in koliko velja?
A. Pri znanem urarju Čudnu v
Ljubljani za res čudovito ceno.
B. Takej idiva, omislil si tudi jaz
podobno uro.

po zdatno znižani ceni.

Radi velike nesreče, katero je povzročil grozni
potres, ni skoro nobene kupčije, torej je prav ugodna
prilika za prav ceno nakupovanje.

V ceniku zaznamovane cene znižal
sem za 10%.

V prav obilno nakupovanje se priporočam naj-
uljudneje.

Ceniki se zastoj razpošiljajo.

Edina zaloga biciklov in raznih pri-
strojev za vozarenje slovite tvrdke Iv. Puch
v Gradcu. 285 18

Dunajska borza.

Dné 26. julija.

Skupni državni dolg v notah	100	gld. 60	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	95	—
Avstrijska zlata renta 4%	123	55	—
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	20	—
Ogerska zlata renta 4%	123	—	—
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	80	—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1060	—	—
Kreditne delnice, 160 gld.	397	40	—
London vista	121	50	—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59	45	—
20 mark	11	87	—
20 frankov (napoleonor)	9	63 ^{1/2}	—
Italijanski bankovci	45	95	—
C. kr. cekini	5	73	—

Dné 26. julija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151	gld. 50	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161	75	—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195	50	—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	75	—
Tisine srečke 4%, 100 gld.	146	—	—
Dunavske vravnave srečke 5%	130	50	—
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	109	—	—
Posojilo goriškega mesta	112	—	—
4% kranjsko deželno posojilo	99	25	—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	90	—
Prioritetne obveznice državne železnice	225	—	—
„ „ južne železnice 3%	170	50	—
„ „ južne železnice 5%	131	25	—
„ „ dolenskih železnice 4%	99	—	—

Kreditne srečke, 100 gld.	199	gld. 50	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	145	—	—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17	25	—
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	50	—
Salmove srečke, 40 gld.	70	—	—
St. Genois srečke, 40 gld.	72	50	—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53	—	—
Ljubljanske srečke	23	—	—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	174	25	—
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3557	—	—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	553	—	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	110	50	—
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	77	—	—
Montanska družba avstr. plan.	93	20	—
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	169	—	—
Papirnih rubljev 100	129	62	—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri šrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni svati za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.